25

DVADESETPET GODINA RADA

Građanskog športskog kluba

»Marsonija«

M C M I X — M C M X X X I V

SLAV. BROD

Tiskara V. Buk
Slav. Brod

Spomenicu uredio:

Niko Katalinić

uz saradnju

Ing. Otona Vernića
Vlade Popovića
Eugena Arića

Ovo nekoliko redaka nemože prikazati cijeli mnogostrani ad i društveni život u našem klubu od njegovoga skromnoga početka pred četvrt stoljeća pa do današnjega dana, kada je razumijevanje za šport na sasma drugom stupnju nego što je to bilo u danima osnivanja našega društva.

Svrha ove naše Spomenice jest, da upoznamo naše mlađe članove, kao i one, koji će tek pridoći, koliko je trebalo rada, volje, ljubavi i samoprijegora, da se kroz dugi niz godina održi društvo uvijek na dostojnoj visini i da ispunjava one obaveze spram ljudskog društva, koje si je samo već svojim osnutkom nametnulo, a to jest, ne samo da gajenjem športa dobiva zdrave generacije, nego i da među svojim članovima djeluje odgojno.

Danas šport odnosno športske organizacije dobivaju sve više pristaša i članova, jer one su onaj magnet, koji izvlači naše mlade ljude iz kavana i gostiona na svježi zrak, na zeleno polje. Tamo su svi oslobođeni barem na par sati, svih svojih briga, i na čistome zraku udruženi u jednu zajednicu i podvrženi svi jednakoj disciplini, uče se pregaranju u borbi za jednu čisto idealnu stvar: za čast boja svojega kluba, grada i konačno na međunarodnim natjecanjima za ugled svoje nacije.

Iz kratkog sadržaja ove naše Spomenice pokazat će se, da je samo srdačna međusobna prijateljska veza dovela klub do zavidne visine, a samo iskreno drugarstvo može da mu omogući daljnji napredak i razvitak.

Veliki broj oduševljenih klubaša radilo je 25 godina za procvat i dobrobit kluba, a time ujedno i našega jugoslvenskog športa. Utrošena je velika energija, bile su ogromne žrtve, zato stavljamo prigodom ove naše velike proslave svima članovima na srce, da svi osjećaju, bez obzira na položaj koji u klubu zauzimlju, da im je dužnost za klub zajednički raditi i da ih dalje vodi u tom radu ona ljubav spram kluba, koju su dosadašnji klubaši pokazali, pa zato svršavamo sa poklikom mlađoj generaciji:

„Marsonija“ je bila jaka,
jeste jaka
i mora ostati jaka!

U Slav. Brodu, 1934. godine.



NJ. VEL. KRALJ ALEKSANDAR I.

VISOKI POKROVITELJ
JUGOSLAVENSKOG NOGOMETNOG SPORTA

VITEŠKI KRALJ ALEKSANDAR I. UJEDINITELJ

Kad smo počeli da sastavljamo ovu spomenicu, misleći njene prve stranice ukrasiti slikom Vrhovnog Pokrovitelja Jugoslavenskog Sporta, dragoga i obljubljenog Kralja našega Aleksandra, nismo ni izdaleka slutili, da će Jugoslaveski sport i našu akciju zadesiti, prije nego što ona bude dogotovljena, užasan udarac, težinu kojega nismo u prvom momentu mogli da shvatimo, koji je nas i Njega zahvatio nenadano kao grom iz vedra neba u času, kad je baš svoje velike sposobnosti uma i duha stavio u službu ne samo svome narodu, nego i cijelome čovječanstvu i ideji mira među narodima.

Razbojnička ruka plaćenika i neprijatelja naše države i mira prekinula je za uvjek nit života Onome, koji je bio i koji se je pokazao kao najiskreniji i najsmjeliji njegov pobornik.

Ne upuštajući se u motive i posljedice ovog gnjusnog i zvjerskog zločina, kojeg je osudio cio kulturni svijet, stojimo sa milijunima Jugoslavena pred nevjerojatnom i užasnom činjenicom utučeni i nijemi od prevelikog bola, koji nas je tako nenadano i teško zadesio. Pitamo se sami, još uvjek ne vjerujući, je li to istina, je li to moguće, ali uvjek dobivamo isti odgovor: nema našega dobroga Kralja, koji se je za sve nas brinuo, koji je sve i svakoga razumio, koji je uvijek bio sa svojim narodom i koji je za svoj narod radio predano i s najvećim veseljem na svim poljima društvenog života.

Jugoslavenski športaši gube time ne samo svoga nikad neprežaljenog i velikoga Kralja, nego i svog Vrhovnog Pokrovitelja, te je taj udarac, koji je zadesio cio naš narod, za njih

još teži i bolniji. Nemoguće nam je da na ovom mjestu nabrajamo velike i neprocjenive zasluge Blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, Vrhovnog Pokrovitelja našega cjelokupnog sporta, za njegov razvoj i napredak, a to je i nepotrebno, jer sve to je dobro poznato. Dovoljno je da samo spomenemo prekrasne i skupocjene trofeje, koje je On podario našim športašima. Osim toga znao je Blaženopočivši Kralj, bilo sam, bilo opet u društvu Nj. Vel. Kraljice, posjetiti često koju veću našu sportsku priredbu odajući time svoje velike i iskrene simpatije prema našemu sportu i njegovom napretku. Konačno i osnutak novoga ministarstva za fizičko vaspitanje naroda djelo je Blaženopočivšeg Kralja, koji je tim aktom jasno pokazao, da mu je do napretka našega cjelokupnog sporta i njegovog ispravnog i po narod korisnog rada ozbiljno stalo.

Skrhani neizrecivim bolom nad ogromnim gubitkom koji ih je zadesio, stoje Jugoslavenski športaši ipak čvrsti i odlučniji nego ikada. Pred njima lebdi i uvijek će lebdjeti lik njihovog neumrlog Kralja i njegov posljedni zavjet: „Čuvajte mi Jugoslaviju“, a ispunjenje ovih Njegovih zavjetnih riječi, koje su svima Jugoslavenima postale svetinja, biti će i športašima Jugoslavije u buduće cilj njihovog rada.

Neka je vječna slava
Viteškom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju!





Dr. Grga Andjelinović

Ministar za fizičko vaspitanje naroda

Ministarstvo fizičkog vaspitanja naroda
i njegova važnost za naš šport

Cjelokupni naš šport, baš kao i u ostalim državama širom svijeta, prepušten je privatnoj inicijativi, a pojedinci, udruženi u brojna društva, gajeći šport u interesu svog društva i svom vlastitom, postizavaju ujedno i onu općenitu, javnu svrhu, koju šport kao takav ima, a to jest podizanje narodne snage, jačanje volje i svijesti o snazi i disciplini, drugim riječima, jačanje duševne i tjelesne snage naroda.

Razvojem športa raste uporedo ovaj opći, javni značaj njegov. Nije stoga čudo, da su odavno gotovo sve kulturne države uvidjele koliku važnost ima šport i ispravno djelovanje njegovih organizacija po državu, njen procvat, napredak i prestiž, te su zato na najrazličitije načine potpomagale njegov rad i razvoj. Danas gotovo i nema kulturne države, u kojoj se nebi šport i njegov razvoj potpomagao sa strane državnih vlasti na bilo koji način kao n. pr. raznim povlasticama, subvencijama, gradnjama modernih igrališta, vježbališta, stadiona i higijenskih uređaja, osnivanjem i uzdržavanjem visokih škola za tjelesnu kulturu itd. Izgleda da se danas velike kulturne države upravo natječu ulažući milijune i milijune novca u tjelesni odgoj svog naroda znajući dobro, da će taj novac jednom biti stostruko vraćen. Ta šport je nepresahnjivo vrelo zdravlja, snage, elana i volje za rad! A kome to ne treba? Ni pojedinac ni država nema uslova za napredak i uspjeh u bilo kome radu bez toga, a gdje je toga u izobilju stvaraju se čudesa, kojima se divi cio svijet. Kakvo je dakle čudo, ako je danas go-

tovo općenito u kulturnom svijetu šport smatran vrlo važnim faktorom narodnog i državnog života.

Po uzoru ostalih naprednih država osnovan je prošle godine i u našoj državi poseban ministarski resor „Ministarstvo fizičkog vaspitanja naroda", čija je zadaća, da bdije nad harmoničkim i ispravnim radom športskih i svih tjelesno-odgojnih organizacija, te da im savjetom, saradnjom, svojim ugledom, razumijevanjem i raznim pogodnostima i potporama u bilo kom obliku olakšava i pospješuje rad i razvoj. Od kolike je koristi ovaj značajan datum u povijesti našeg mladog športa vidi se već sada nakon tako kratkog djelovanja ovog ministarstva, ali punu važnost njegovu osjetit će tek kasnije generacije, kada budu žele plodove svog i njegovog uzajamnog rada.

Međutim, dolaskom na čelo ovoga važnog resora sadanjeg ministra g. Dr. Grge Andjelinovića započinje, čini se, za cijeli naš šport nova era, era bolje budućnosti, napretka, elana i pobjeda. On je prvi na tom mjestu, koji ozbiljno vodi brigu i ima ispravno shvaćanje o najvitalnijim pitanjima našeg športa, kojemu u sadašnjem periodu njegovog razvitka treba još mnogo toga, da dostigne ostale kulturne narode i postigne svoju konačnu i značajnu svrhu. Njegovo ispravno shvaćanje potreba našeg športa, njegova sprema i energičnost, kojom se je primio ovog važnog posla, najbolja nam je garancija, da će naš šport, naša narodna snaga i naša država pod takvim okolnostima kročiti u susret boljoj budućnosti.

To su nade i želje svih jugoslavenskih športaša, a k ovima se pridružuje jedna: *Neka Bog poživi gospodina ministra Dr-a Grgu Andjelinovića još dugo na tom mjestu na sreću cijelog jugoslavenskog športa i njegovog napretka!*

Donosimo u cijelosti znacajan govor g. ministra fizičkog vaspitanja naroda Dr. Grge Andjelinovića, koji je on održao prilikom priredaba olimpijskog dana u Beogradu 10. juna 1934. na zakusci, koju je on priredio pretstavnicima športskih udruženja:

„Nadovezujući na rad čovječanstva u prošlosti kulturni svijet obnovio je tradicije Olimpijade.

I naš Jugoslavenski narod posvetio je, vjeran svojim viteškim tradicijama, današnji dan viteškim borbama i športskim utakmicama, pripremajući snage svoje omladine za pretstojeću Olimpijadu godine 1936.

Sve što je mlađega i jačega u našoj naciji, cvijet naroda, izašao je danas, da manifestira snazi i ljepoti, da se ogleda u viteškom natjecanju i da s oduševljenjem pozdravi one koji su bolji. Jer u viteškom takmičenju, u športu, ne pobjedjuje onaj koji je jači, nego onaj koji je bolji. Ne pobjedjuje tu gruba sila, nego i duševna brzina i spretnost, energija i volja da pobjediš, te individualna i kolektivna disciplina.

Omladina Jugoslavije ima pred sobom veliku zadaću: da preko športa i viteškog takmičenja uvede u svoje redove buduću Jugoslaviju, smisao reda, discipline i odgovornosti. Sve su to vrline, kojima se nije uvijek mogao da pohvali inače naš junački narod.

Viteške borbe i šport uopće odgajaju narod, osobito mlađe generacije, u duhu reda, razvijaju do savršenstva smisao discipline, i to kako autodiscipline pojedinaca, tako kolektivne discipline cjeline i posvećuju pojam odgovornosti pred zajednicom. U športskom takmičenju osjeća se pojedinac sastavnim dijelom cjeline i podvrgava svoj „ja“ pojmu zajednice. Smisao reda, discipline i odgovornosti pred cjelinom obuhvata svakog pojedinca i daje mu stostruke snage, da izvrši velika djela u korist zajednice kojoj pripada.

Red, disciplina i duševna snaga da se znaš pokoravati nalozima, te smisao odgovornosti pred viteškim udruženjem kojem pripadaš i pred nacionalnom zajednicom, čije si boje pozvan mnogo puta da braniš, stvara od svih nas, bilo koju športsku disciplinu da gojimo, jedno veliko viteško bratstvo, koje pred pojam prava stavlja pojam dužnosti, a pred pojam o individualnoj slobodi, pojam o kolektivnoj odgovornosti pred zajednicom.

Naše veliko bratstvo ljudi, koji su svijesni da je život borba i da je u borbi život, mora da svojom vjerom u pobjedu, svojim elanom, svojom borbenošću, svojim viteškim duhom i osjećajem solidarnosti, dade novog poleta Jugoslavenskoj naciji.

Naš rad bio bi bez svrhe, kada bi se sastojao samo u tome, da jedno ili drugo društvo postigne jedan ili drugi pojedinačni uspjeh, da se jedna ili druga športska disciplina manje ili više usavrši, da jedno ili drugo udruženje postigne bolje ili gorje rezultate. Naš cilj mora biti viši! Mi kao cjelina, sva viteška udruženja na čelu sa sokolstvom, imamo da budemo nosioci toga novog viteškog duha u našoj naciji, da budemo pioniri borbe i pobjede, da budemo nosioci reda, discipline i smisla odgovornosti, da svoje individualne prohtjeve, i kao građani i kao ljudi, podredimo velikom pojmu naroda i da taj novi duh unesemo u život cijele naše nacije.

Tako ćemo samo Božjom pomoću odgovoriti velikom pozivu i ostaviti traga u historiji našega naroda. Naša najveća pobjeda bit će, kad naš narod u općem natjecanju kulturnih naroda dobije odlično mjesto i kada se boje naše zastave budu pobjedonosno dizale pri svakom natjecanju među narodima. Jugoslavenska zastava, simbol našega naroda, treba da zaslugom našom bude uvijek simbol pobjede.

To je naša zadaća i to je naša dužnost!

U ovom svečanom momentu, kad proklamiramo jednodušno da smo svijesni svoje dužnosti i odgovornosti pred narodom, da smo spremni boriti se i pobijediti, da smo kadri podrediti sebe velikim interesima zajednice, Jugoslavenskog naroda, naša misao leti našem vrhovnom pokrovitelju i vođi, Njegovom Veličanstvu Aleksandru I., Božjom milošću i voljom naroda Kralju Jugoslavije.

Drugovi i braćo! Neka iz naših grla u znak naše vjere odjekne Kralju-Vođi i Jugoslaviji naš iskreni, vjerni i pobjednički:

Zdravo!



Gen. dir. Makso Bosnić

vrlo zaslužni pretsjednik i pokrovitelj „Marsonije“

Uprava G. Š. K. »Marsonije« god. 1934.

UPRAVNI ODBOR:

Pretsjednik:

Makso Bosnić
generalni ravnatelj

Potpretsjednici:

Đuro Vezmar, Stjepan Parcen, Josip Dapčević

Tajnik I: *Niko Katalinić*

Blagajnik I: *Zlata Cuvaj*

Tajnik II: *Vladimir Popović*

Blagajnik II: *Dragutin Sprach*

Odbornici:

Eugen Arić
Mijo Bohunicki
Ing. Heinz Jirasek
Ivan Križetić
Dušan Mandić
Leo Rot
por. Ljub. Sokolović
Ing. N. Stanković
Stjepan Tomašić
Herman Waberer
Vatroslav Repić

NADZORNI ODBOR:

Milan Budiner, Dominik Bohunicki, Josip Šupper

VOĐE SEKCIJA:

Nogomet: *Niko Katalinić*

Hazena: *Bogdan Cuvaj*

Kuglanje: *Đuro Vezmar*

Ping-pong: *Vladimir Popović*

Ekonom: *Miroslav Mihić*

Osnutak i razvoj „Marsonije"

Godine 1906. osnovan je u Brodu ferijalni klub hrvatskih naprednih đaka „Marsonia". Ovaj klub nije imao ni malo športski karakter, jer mu je svrha i cilj bio sasma drugi i to kulturno-nacionalni.

U ono vrijeme velikih borba Hrvata proti mađarske najezde, koji su svim sretstvima nastojali da od Hrvatske polako učine mađarsku pokrajinu, potrebno je bilo, da se kod naše omladine visoko digne nacionalna svijest, pa su tako osnivana razna društva među omladinom i to gotovo sva političkog karaktera. Tako su i u Brodu osnovali đaci gore navedeni klub, a predvodio ih je danas poznati naš ugledni sugrađanin i gradski načelnik Dr. Henrik Duffek, kojemu su o bok stajali Ing. Jozo Pilar, Ing. Oton Vernić, † Matija Šarac i † Dr. Dimitar Matić. Pretsjednik društva bio je Dr. Henrik Duffek a tajnik Ing. Jozo Pilar.

Da bi privukli i zainteresirali i mlađe, koji za jednu isključivo političku akciju nisu imali smisla, zaključeno je, da se osnuje unutar kluba sekcija za nogomet, tim više, što je već godine 1908. odigrana jedna nogometna utakmica a da nije u to vrijeme postojao jedan organizovani nogometni klub.

Godine ***1909.*** organizovana je ova Marsonijina nogometna sekcija, koja je ali dobila svoje posebno ime „Slavonija". Prvi pročelnik odnosno kapetan momčadi bio je Koloman Benčević, a tajnik Ing. Oto Vernić. U ovoj momčadi nalazimo u ono vrijeme izvrsne igrače, koji su inače kao studenti igrali po raznim mjestima, kao R. Weselskog, S. Poljakovića, K. Benčevića, B. Poljaka S. Weselskoga, Štancla, I. Müllera itd. Grad je dozvolio, da se na poljani „Vijuš" načini igralište, pa je tako bilo klubu omogućeno, da otpočne sa trainingom kao i sa utakmicama.

Ova momčad odigravala je utakmice sa ostalim klubovima po Slavoniji od kojih su najpoznatiji bili Požeški šport klub i „Sokol" iz Đakova, a igrala je i sa pečujskim klubovima. Momčad je u glavnom nosila pobjede nad svim klubovima s kojima je došla u doticaj, ali je doživila teške poraze od P. A. C.-a iz Pečuha (1 : 13), a isto tako prigodom utakmice sa Haškom

iz Zagreba (3:8). Ova utakmica je trebala da bude propogandna za nogometni šport u Brodu, te da privuče i zainteresira naše sugrađane za ovu granu športa, koja se je u to vrijeme tek počela uvađati. Odaziv publike za ovu prvu priredbu većega stila bio je priličan i može se reći, da je to bila prva nogometna utakmica, na kojoj se je sakupio oveći broj gledalaca. Kako već uvodno spomenusmo, da je u ono vrijeme sve bilo malo i politički obojeno, to se je i ovoga puta na banketu, koji se je održao u „Žutoj kući" istoga dana na večer, odrazilo, pa su održane zdravice čisto političkog karaktera, a u glavnom uperene protiv tadanjeg režima.

Klub je imao dvije starije momčadi i dvije momčadi juniora. Osim već navedenih igrača prve momčadi nalazimo u drugoj momčadi slijedeće talentirane mlađe igrače: A. Benčevića, Drageca Müllera, Trumića, Korača, Rišu Koppa, Rudolfa Radičevića itd. Među juniorima spominjemo: Katalinića, Zeca, V. Benčevića, Sterna i Z. Spambauera.

Osim nogometa postojala je i lakoatletska sekcija, u kojoj se u glavnom gojile discipline bacanja i to diska, koplja i kugle.

Klub je sve do početka svjetskoga rata zabilježio lijep napredak, ali je tada poput svih ostalih društava zbog odlaska većine svojih članova na bojište prekinuo sa aktivnim radom. Uslijed tog naglog prekida rada, nestala je na žalost i sva prijeratna arhiva, koja bi za klub bila od neprocjenjive vrijednosti. Sačuvane su tek nekoje slike, koje se nalaze u posjedu kod pojedinih starih članova „Marsonije".

* * *

Naknadno i nenadano došli smo u posjed, zahvalivši dobroti milostive gospođe Ivane Brlić-Mažuranić, jedne knjige zapisnika „Marsonije" i to od godine 1909—1911. Tako ipak posjedujemo jedan važan dokumenat iz vremena prvih godina rada našega kluba, koji pored ine svoje važnosti baca i posebno svjetlo na športske prilike onoga vremena, kad je šport bio još u zametku.

Tako smo došli u mogućnost, da rad i prilike u ovim ranim godinama našega kluba potanje ocrtamo, te da blagodareći ovim autentičnim podacima, donekle korigiramo naše neke ranije navode, koji su sastavljeni većinom po pričanju članova, osnivača „Marsonije".

Ne možemo nažalost provjeriti tačnost naše ranije tvrdnje, da je „Marsonija" osnovala nogometnu sekciju godine 1909. no moguće je samo, da je ta sekcija osnovana nešto ranije, jer iz nađene knjige zapisnika vidimo, da ta sekcija već god. 1909. postoji, dapače ona već uveliko radi, i to pod



Dr. Henrik Duffek

osnivač i prvi pretsjednik „Marsonije“

imenom „Marsonija“! Ovo je vrlo važno otkriće. Ne stoji dakle naša ranija tvrdnja, da je „Marsonija“ osnovavši si nogometnu sekciju odmah joj dala posebno ime, nego je kako vidimo njena nogometna sekcija po svome osnutku još radila i postojala neko vrijeme pod imenom matice „Marsonije“.

1909. Te godine nalazimo predsjednikom Stevu Sekulića, tajnikom O. Vernića a blagajnikom E. Weissa. Da se je već ozbiljno radilo u to vrijeme vidi se po tome, što se te godine na prijedlog kapetana momčadi C. Benčevića osniva sa velikim zadovoljstvom juniorska momčad, u čem su jamačno već tadašnji članovi mladog kluba vidjeli velik uspjeh svoga rada i važnost ovoga zaključka za budućnost kluba. Kako je važan i otsudan bio ovaj momenat za klub jasno je već po tome, što je najveći dio igrača tadanjih junioraca „Marsonije“ sačinjavalo njenu momčad za nepunih par godina, a baš juniori „Marsonije“ bili su oni, koji su ju nakon svjetskog rata ponovno uskrisili. Veliko je pitanje dakle, da li bi „Marsonija“ danas uopće i postojala, da se nije vodstvo kluba posve ispravno i pravovremeno pobrinulo za njen podmladak, za one na kojima svijet ostaje. Ovako ispravno shvaćanje prvih „Marsonijaša“ moglo bi i danas mnogim klubovima i športskim radnicima poslužiti za dobar primjer.

Pod konac godine, baš na drugi dan Božića, održana je izvanredna sjednica „Marsonije“ na kojoj su se vršile pripreme za iduću godišnju glavnu skupštinu. Tek na ovoj sjednici donešen je važan zaključak, da se nogometna sekcija početkom slijedeće godine pretvara u „Prvi brodski đački športski klub “Slavonija“.

Interesantno je spomenuti ovdje barem ukratko neke pojedinosti, koje ilustriraju športske prilike onoga vremena.

Tako vidimo, da svi igrači plaćaju članarinu, pa dapače i za juniore određena je članarina pri samom njihovom osnutku ali manja nego za ostale članove (40 filira).

Disciplina i red u klubu čuva se, pa nailazimo da su neki članovi zbog pomanjkanja iste isključivani iz kluba. Za članove igrače, koji neispričano izostanu od trainings, propisuje se novčana globa (10 filira).

U jednom zapisniku nailazimo na interesantan pasus: „Dresovi su gotovi i članovi ih mogu dobiti kod blagajnika uz otštetu od 40 filira“. Prigodom jedne utakmice sa Požeškim Športskim klubom „Trenk“ zaključuje se, da će klub platiti putni trošak onim igračima, koji si ga sami ne mogu platiti. Tu je ali još nešto interesantno. Zaključuje se, da Požežani imadu „odmah“ čim se dođe u Požegu platiti polovicu putnog troška, dok se banket ne zahtjeva. Izgleda da je tada banket prigodom rijetkih gostovanja klubova u drugim mjestima bio nekako obligatan. Blažena vremena!



Ing. Otto Vernić

osnivač i svojedobni tajnik „Marsonije“

Treba se osvrnuti još na jednu debatu iz jednog zapisnika godine 1909., koja naročito ilustrira tadanje stanje u klubu. Rekli smo naime još u početku, da je „Marsonija“ najprije bila društvo ni malo športskog karaktera, te da je istom kasnije to društvo osnovalo negometnu sekciju. Ta sekcija predobila je izgleda ubrzo većinu članova i domala se je sve više u radu za tu sekciju zaboravljalo na prvotnu i nekada glavnu političko-nacionalnu svrhu društva, pa izgleda po svemu, da se je uskoro na nju i posvema zaboravilo. Svakako je bilo jedno prelazno doba u tom razvoju, pa baš ovime hoćemo da ukažemo na jednu činjenicu, koja to prelazno doba dobro ilustrira. Kako smo rekli u zapisniku zaključne skupštine kluba održane 23. VIII. 1909. vidimo, kako se je nakon izvještaja blagajnika E. Weissa, da je nakon „poslovne“ godine klubu preostala imovina od 50 Kruna, povela velika debata o tom, da li da se ta preostala imovina kluba pokloni družbi sv. Ćirila i Metoda, kako je to predlagao blagajnik, ili da imovina ima ostati klubu za pokriće njegovih potreba u idućoj godini. Dabome da su oni, koji su se prvom predlogu najviše protivili, bili „nogometaši“ na čelu sa kapetanom C. Benčevićem. Oni su predlagali, da se ta imovina pohrani do slijedeće godine (sezone) u ondašnju brodsku „Eskomptnu banku“, i da ta svota bude u slijedećoj godini osigurana klubu tako, da on ne će biti zbog materijalnih poteškoća u svojem djelovanju sprečavan. Jasno je odmah, da je novac trebao nogometašima za njihove potrebe, pa oni nisu više dali, kako je moguće bilo obično ranijih godina, da se preostala imovina kluba poklanja kulturnim i nacionalnim društvima. I nakon žučne debate vidimo da su pobjedili nogometaši, odnosno oni, koji su zastupali mišljenje da se klupska imovina imade ostaviti klubu za njegove potrebe u idućoj godini. Pobjeda je njihova bila dosta uvjerljiva i to 24:4!

Na izvanrednoj sjednici, koju smo malo prije spomenuli, a na kojoj su se izvršile sigurno pripreme za slijedeću skupštinu, zahvalio se je na časti dotadanji pretsjednik Stevo Sekulić, navodeći kao razlog to, što polazi u javan život. Vidimo dakle, da je „Marsonija“ bila u početku zaista samo i isključivo đački klub. Odlazeći pretsjednik na rastanku želi još društvu napredak i procvat, te sokoli članove na ustrajan rad.

Na skupštini godine ***1910.*** koja se je održala tek 25. VI. izabran je slijedeći odbor: Pretsjednik Otto Vernić, potpretsjednik Poljak Božidar, tajnik Brlić Ivan, blagajnik Benčević Ante, kapetan Benčević Coloman a podkapetan Müller Ivica. Osim toga moramo kao važno spomenuti, da su izabrani kao vođe sekcija C. Benčević za biciklističku, lakoatletsku i



Coloman Benčević

prvi referent i kapetan momčadi „Marsonije“

veslačku sekciju, a Otto Vernić za plivačku sekciju. Prema zaključku odnosno prijedlogu zaključne skupštine iz prošle godine mijenja se ime kluba, ali ne kako je predloženo, nego u „Brodski Šport-klub Slavonija". Ono „đački" ispušteno je sa izričitim opravdanjem, jer već nekoji članovi nisu đaci (svršili su školovanje), a za opstanak kluba su neophodno potrebni. Od ostalih zaključaka te skupštine spominjemo: Određuje se za I. momčad dres bijeli sa crvenom vrpcom, a za II. momčad bijeli sa modrim pasom. Mlađi članovi (juniori) imaju bijele hlačice i sokolsku majicu sa znakom „S" na grudima. Naručuje se 30 komada plivaćih gaćica za plivačku sekciju, koje će biti prodane članovima po 25 novčića po komadu. Na Repićevom kupalištu određeno je mjesto za klupske oglase.

Na sjednici od 7. VIII. te godine došlo je do neke reorganizacije juniora, koji su se valjda pobunili zbog nečega i na tu sjednicu poslali svoje delegate, koji su izložili upravi kluba svoje zahtjeve. Pa zaista donosi se zaključak, da će juniori u buduće biti posve samostalni i odjeljeni od seniora. Oni će si sami birati kapetana, no taj će biti podložan I. kapetanu. Sve prijedloge imadu oni stavljati preko svoga kapetana i to opet putem I. kapetana. Određuje se, da će uvjek po jedan član odbora vršiti nadzor nad njihovim trenunzima.

Na istoj sjednici postavljene su na predlog kapetana i dvije stalne klupske momčadi. Na sjednice kluba imade pravo doći svaki član, ako imade kakav stvaran prijedlog.

Na sjednici od 18. VII. daje kapetan C. Benčević ostavku, koju odbor ne uvažuje, pa nakon kratkog pregovaranja kapetan povlači svoju ostavku. Razlog ostavci kapetana biti će svakako nedisciplina nekojih igrača, jer se nakon povučene ostavke kapetana donosi zaključak, kojim se u buduće kapetanu daje da slobodno i po svom najboljem uvjerenju postupa sa igračima, čije bi vladanje bilo na uštrb klubu. Osim toga upozoruje se sve članove, a naročito one starije, da svojim ponašanjem i čuvanjem klupske discipline budu svjetao primjer mlađima.

Slijedeći važan događaj bio je utakmica sa H. A. Š. K.-om iz Zagreba. Bio je to za klub veliki događaj, jer je ta utakmica imala u prvom redu propagandni športski karakter, i jer je trebala da privuče i oduševi za nogometni šport što veći broj simpatizera. Nema sumnje da su pokraj velikih materijalnih troškova, s kojima je priredba ove utakmice u ono vrijeme bila skopčana, članovi kluba smatrali taj momenat važnim po dalji opstanak i napredak kluba, jer se je imalo nakon te utakmice vidjeti, hoće li nogometni šport u Brodu naći veći broj simpatizera, odnosno publike, koja je i te kako



Momčad „Marsonije“ 1911.

K. Benčević, 2 Oton Vernić, 3 R. Weselsky, 4 S. Weselsky, 5 S. Poljaković, 6 Štancl, 7 Ivo Brlić, 8 Božo Poljak, 9 Kraljić, 10 Baksa, 11 Stjepanek, 12 Kriger, 13 Mažgon

potrebna za prikupljanje materijalnih sretstava nužnih za održanje jednog športskog kluba, ili je njihov dotadašnji rad i napor na polju tog športa bio uzaludan. Dakle ta je utakmica smatrana toliko važnom, da se je za 29. VII. te godine sazvala baš zbog toga izvanredna skupština.

Na toj skupštini pretreseno je najprije pitanje imovine kluba, koja je bila tek 5 kruna. Dakle utakmica sa H. A. Š. K.-om mogla se je ostvariti samo uz velike žrtve i rad svih članova. Zato se je na toj skupštini odredilo detaljno svačije dužnosti i sve pojedinosti oko te za onda značajne priredbe. Odredilo se je, da će se ići u pretprodaju i tko će sve ići, da će se reklamirati ovu priredbu tiskanjem i dijeljenjem letaka i nošenjem nogometaških karikatura po gradu, da će se od Vatrogasnog društva posuditi užeta za ograđivanje igrališta, tko će imati preko sebe dužnost da nabavi i dade dovesti razne potrepštine, kao klupe, burad i t. d. Nije čak izostala ni „važna“ napomena, da će manje stvari dovesti na igralište magarac g. Benčevića. Da se valjda nekako pokriju veliki troškovi ove priredbe zaključuje se povisiti svima članovima pa i juniorima članarinu za mjesec kolovoz na 1 Krunu. Odlučeno je poslije ove važne utakmice prirediti svečani banket u bašći g. Cviića. Članovi kluba će si morati dakako platiti banket sami, ako budu na istom htjeli sudjelovati i to po osobi 1 Krunu, a gosti iz Zagreba i uzvanici neće platiti ništa. Zaključeno je da se na banket pozovu slijedeći: Oskar Weiss, Sekulić Stevo, Duffek Henrik, Adler A., Repić Antun i pretsjednik i tajnik Fer. Kluba Hrv. Naprednih Đaka „Marsonije“, dakle matice kluba.

Na narednoj odborskoj sjednici, koja se održaje već 1. VIII. određuju se daljnje pojedinosti za ovu priredbu, te se među inim sastavlja momčad, koja će igrati proti H. A. Š. K.-a. Zaključuje se radi veće propagande pozvati iz Požege 2 igrača, kako bi predvedena igra na ovoj utakmici mogla prisutnu publiku što bolje zadovoljiti. Momčad je postavljena ovako: R. Weselsky, Stjepanek, C. Benčević, Poljak, Štancl, Baksa, Poljaković, Mažgon, Kraljić, S. Weselsky, Krieger,

Na sjednici od 8. VIII. glavni je predmet raspravljanje o materijalnom i moralnom uspjehu utakmice sa H. A. Š. K.-om. Rezultat je zadovoljavajući (3 : 8) a citira se i pisanje štampe o toj utakmici. Financijalni uspjeh, kako se je i moglo očekivati, izostao je i ova priredba je svršila sa dosta osjetljivim deficitom od 32 Krune. Ali se članovi nisu toga uplašili, već su zadovoljni sa moralnim uspjehom i učinjenom propagandom za nogometni šport zaključili odmah, da se taj deficit ima već u toku mjeseca kolovoza izravnati.

Na sjednici od 15. VIII. tuži se referent za plivanje, da se trenunzi slabo pohađaju. Odlučuje se zatim ustrojiti jedan odio igrača za tenis, te će ovi moći igrati tenis u Jankomiru. Na toj sjednici obećaje pretsjednik O. Vernić platiti u klupsku blagajnu 5 Kruna, ako prođe na državnom ıspitu.

Iz zapisnika se nadalje razabire da se je igrala utakmica sa „Zrinjskim", no o rezultatu nema govora. Poslije toga izgleda da se je športska sezona za tu godinu završila, jer do glavne skupštine, koja se je održala tek 24. VII. 1911. nema tragova kakovom radu.

Skupština koja se je kako spomenusmo održala ***1911.*** 24. VII., nije birala nikakav novi odbor. Sve je ostalo po starom, tek je kooptiran u odbor kao zastupnik mlađih članova Bradić. Blagajna je opet aktivna sa 15 Kruna. Izgleda svakako, da se je ova skupština sastala poglavito radi toga, jer je klub dobio poziv iz Pečuha od tamošnjeg jakog Pecsi Atletikai-Kluba za jedno gostovanje uz obvezu revanša u Brodu. Zaključuje se nakon kratke debate ovaj poziv prihvatiti, pa se dapače i pokušava sastaviti momčad za tu utakmicu. Zaključuje se opet pozvati za tu utakmicu u pomoć zagrebačkog igrača Justina i Stjepaneka iz Požege. Pečujski klub plaća samo putne troškove, a uz iste uvjete primit će se i njihov klub u Brodu 26. VIII. Konstatira se kao treća točka zajedničkih uvjeta, da banketa nema.

Imaju se još u evidenciji utakmice sa Požegom, Đakovom i „Segestom" iz Siska.

Slijedeća sjednica održaje se 2. VIII. dakle već poslije utakmice u Pečuhu. Pretsjednik izvješćuje, da je utakmica završila velikim porazom (1:13) i predlaže, da se to nebi ponovilo na revanšu u Brodu, da se pozovu u pomoć neki igrači iz Zagreba (Ovo dokazuje, da u Pečuh ipak nisu išli pozvani vanjski igrači, kako je to zaključeno na skupštini od 24. VII.) No tome se predlogu neki odlučno protive navodeći kao razlog to, da će se svakako izgubiti utakmica, (Pečujski klub je bio u to vrijeme već vrlo jak) pa bi bilo mnogo gorje, da se po gradu govori, da nismo mogli pobjediti Mađare unotoč pomoći iz vana, nego ako utakmicu izgubimo sa samim svojim igračima. Oko toga pitanja, vidi se, nastala je žestoka debata, dapače rječkanje, a na koncu je pretsednikov prijedlog stavljen na glasanje i prošao sa 4:3. Iza toga potpretsjednik Poljak odmah najavljuje svoj istup iz kluba, navodeći, da se članovi kluba ne smiju zapostavljati i na utakmice pozivati strane igrače. Iza toga izložio je pretsednik Vernić kako nije tog mišljenja, te se je i sam zagrozio svojim istupom, ako bi tko radi toga istupio iz kluba. Time je

žučna debata oko tog pitanja završena i izgleda nije došlo do nikakovih istupa iz kluba.

Slijedeća sjednica zakazana je već za 4. VIII. dakle u oči same utakmice sa Pečuhom u Brodu, no nažalost nam zapisnik te sjednice već manjka.

Iz svega ovoga ipak možemo mnogo da razaberemo. „Marsonija" je bila dakle klub, koji se je za kratko vrijeme pretvorio posve u športsko društvo, i poslije si dao posebno ime „Slavonija". O radu same matice nemamo nikakovih podataka, pa je logično držati, da je ona pomalo uopće prestala raditi na polju na kojem je počela, a njeni članovi pomalo prešli u sekciju športsku, nogometnu, koja je dobivala sve više maha i pomalo postala samostalno društvo. Vidimo nadalje, da su se članovi sastajali na rad obično iza godišnje skupštine, koja se je naročito znala uvijek sastati, početkom ljeta odnosno športske sezone i to obično u oči kakovog važnijeg športskog susreta, kojim bi se sezona nogometa otvarala. Tada i kroz daljnjih par mjeseci sastajali bi se članovi i radili marljivo i redovito svake nedelje, pa dapače i par puta preko nedelje, kad je za to bilo potrebe, a da onda nakon par priredaba, obično koncem augusta, opet svoj rad na zelenom polju ostave za drugu godinu. To je posve razumljivo, jer se mora uzeti, da je onda postojalo tek 2—3 kluba u okolini, koja su dolazila u obzir za međusobne utakmice, a kad se je jedamput s njima utakmica odigrala, onda je bilo opet dosta za godinu dana. Utakmice većeg stila sa zagrebačkim ili pečujskim klubom, kako smo vidjeli, stavljale bi cio klub i njegovu blagajnu u veliki riziko tako, da bi se najviše jednu takovu utakmicu usudilo u jednoj godini prirediti. Konačno nije onda ni bilo tako zagrijane publike, koja bi gledala utakmice svake nedelje, već je ono par utakmica, koje su se preko godine odigrale, potpuno iscrpilo ondašnju znatiželju i zagrijanost nogometnih kibica. Napokon treba spomenuti i to, da je i igračima bilo dosta par utakmica odigrati, jer se onda nije ni izdaleka toliko i tako treniralo kao danas, pa ni igrači nisu onda bili u takovoj tjelesnoj kondiciji kao danas.

Ovo što smo na ovom mjestu i na temelju nađenih i originalnih podataka naveli, nadamo se, unelo je mnogo više svijetla u same početke rada našega kluba, te u ondašnje shvaćanje športa, i rasvijetlili sve one poteškoće, koje nisu bile baš male, a s kojima su se pioniri športa u našem gradu morali boriti dok su postigli, da je nogometni šport i kod nas uhvatio solidan i čvršći korijen.

Nažalost u takovom radu i neprestanom napretku zatekao je njih veliki svjetski rat, prekinuvši posvema započetu i s uspjehom provođenu ak-



Momčad „Marsonije“

prvak provincije Z. N. P.-a god. 1920.

ciju ambicioznih i vrijednih športaša. No tadanji športaši zavolili su i prigrlili šport toliko, da su se nakon svjetskog pokolja, te patnja i stradanja ratnih, ponovno našli, da uskrise svoja nastojanja pod okriljem slobode, koja nam je sinula.

* * *

Po svršetku velikog svjetskog rata god. ***1919.*** pokrenuli su prijeratni juniori „Marsonije" N. Katalinić, S. Zec, B. Jelinek i Lujo Teufel, kojima se je pridružio i stari prijeratni igrač Stjepan Poljaković, akciju, da se staro društvo opet privede u život i da se nastavi sa prekinutim radom.

Već u februaru iste godine sazvao je Nikica Katalinić sve športaše na sastanak, koji se je održao u „Vatrogasnom domu" i na tom se je zaključilo, da se započne sa treniranjem i to na „Plavom polju", pošto je „Vijuš" uslijed poplave bio još pod vodom. Ujedno je zaključeno, da se za dan 27. III. sazove konstituirajuća skupština, na kojoj je bio izabran prvi poslijeratni odbor sa g. Kleinom kao pretsjednikom, N. Katalinićem kao tajnikom i B. Jellinekom kao blagajnikom. Kao članovi uprave izabrani su Stjepan Zec, Naca Rosenberg, Ladislav Sidon, Lovro Radičević, a za kapetana momčadi izabran je Franjo Prohaska.

Klub je imao te godine samo nogometnu sekciju, jer nije bio u mogućnosti da osnuje koju drugu, pošto je i sama ova sekcija iziskivala velike materijalne žrtve, a samo društvo nije raspolagalo nikakovom imovinom osim novca, kojeg su davali sami članovi u ime članarine i dobrovoljnih priloga.

Prijeratne boje „Marsonije": bijela košulja sa širokim crvenim pojasom preko grudi izmjene su u čisto bijelu boju dresa uz crne hlačice, pa je tako nastao i današnji znak „Marsonije" sa crno bijelim bojama.

U mjesecu aprilu odlučeno je, da se nabave vratnice, za koje je bila potrebna suma od kruna 238·—. Kako klub nije imao novaca, jer si je nabavio neke druge rekvizite, to se je na dva klupska sastanka sakupila između samih članova suma od kruna 230·— i tako je bilo omogućeno, da se nabave neophodno potrebne vratnice. Najmljene su i prostorije za svlačenje igrača u daščari, koja se nalazi još i danas na početku puta na „Vijuš", a u kojoj je još prijeratna „Marsonija" imala svoje prostorije.

U mjesecu junu dobila je „Marsonija" od Hrvatskog Građanskog Športskog Kluba iz Osijeka poziv, koji je, nuzgred rečeno, i za vrijeme rata djelovao i odigravao utakmice, za jednu prijateljsku utakmicu u Osijeku. „Marsonija" je ovaj poziv prihvatila i dne 15. VI. 1919. odigrala svoju prvu javnu utakmicu poslije rata. Utakmica je završena sa rezultatom 5 : 1 (3 : 0) u



Momčad „Marsonije“

sa osvojenim pokalom g. dir. Bosnića 1923. god.

korist Osječana. Momčad je nastupila u postavi: Križetić, Poljaković, Zec, Stančić, Katalinić, Kovač, Prohaska, Rajman, Susedsky, Teufel, Nagy.

Prvu javnu utakmicu poslije rata u Brodu odigrala je „Marsonija" sa „Panoniom" iz Siska dne 29. VI. 1919. i ta utakmica je donijela neriješeni rezultat 2:2, ali se je momčad „Marsonije" pokazala već na toj utakmici kao bolja momčad, pa je samo uslijed jednog autogoala igra ostala neodlučna.

Pristupom još nekih starijih članova, među kojima nalazimo i S. Veselskoga, prijeratnu „kanonu" „Haška" i „Marsonije", momčad je vrlo ojačala i u revanche-utakmici sa „Građanskim" iz Osijeka dne 3. augusta 1919. polučuje neodlučan rezultat 1:1. Momčad je nastupila u postavi: Križetić, Rajman, Poljaković, Zec, Katalinić, Todorović, Prohaska, Jellinek, Veselski, Teufel, Nagy.

Domala je unutar samoga kluba izvršena reorganizacija i dne 3. IX. 1919. primio se je pokroviteljstva kluba vlasnik bankarske radnje Slavko Brdarić, a na mjesto pretsjednika došao je jedan od prijeratnih osnivača „Marsonije" Koloman Benčević. Ujedno su pristupili u klub i stari igraci Rikard Kopp i Ivica Müller, što je značilo također za momčad novo pojačanje.

U septembru 1919. osniva se u Brodu „Građanski", sastavljen od nekih nezadovoljnika „Marsonije", a pristupili su u taj novi klub još i neki do tog vremena nezainteresirani građani, pa je tako „Marsonija" uz nešto ranije osnovani „Željezničar" dobila još jednog lokalnog rivala.

Osim već spomenutih utakmica odigrala je momčad u Sarajevu utakmicu sa ondašnjim Hrvatskim Šport Klubom (današnji SAŠK) sa rezultatom 0:4 a revanche u Brodu 2:3, te sa Osječkom Slavijom 1:2. Ova utakmica odlučena je autogoalom braniča „Marsonije".

Na skupštini održanoj 21. XII. 1919. ostao je u glavnome isti odbor, a izabrani su i prijeratni osnivači „Marsonije" Ing. Pilar kao podpretjednik i Ing. Oto Vernić kao tajnik.

Prema izvještaju sa te skupštine odigrala je nogometna momčad u god. 1919. svega 24 utakmice sa razmjerom goalova 91:54. Najviše utakmica odigrao je Niko Katalinić (19), a najviše goalova je polučio B. Jellinek.

God. ***1920.*** bila je za dalnji razvoj kluba od velikog značaja, jer se je tokom te godine momčad znatno ojačala i pokazala rapidan napredak, dočim su u upravni odbor kluba unišli mnogi ugledni građani. Te godine pre-



Momčad „Marsonije“ 1923.

uzeo je vodstvo kluba Makso Bosnić, koji je za kasniji napredak „Marsonije“ stekao velike zasluge. „Marsonija“ je u to vrijeme iznajmila dvije prostorije u „Građanskoj gostioni“, gdje su se održavale redovite sjednice uprave, a ujedno su služile te prostorije za članske sastanke. Osnovane su lakoatletska plivačka i hockey sekcija, od kojih je posljednja uslijed slabog odaziva članstva bila vrlo kratkog vijeka. Pročelnik lakoatletske sekcije bio je Stjepan Poljaković, a plivačke Dragutin Repić. Hockey sekciju vodio je † R. Kopp. Pod kraj godine pristupila je đačka hazena družina „Olimpija“ „Marsoniji“, pa je tako osnovana i hazena sekcija, koju je vodio Niko Katalinić. Kako je već spomenuto, polučila je tokom ove godine nogometna momčad „Marsonije“ značajne uspjehe sa vanjskim protivnicima, dočim je lokalne protivnike i to, pored već spomenutih „Željezničara“ i „Građanskog“, „Viktoriju“ (Bos. Brod), „Proleter“ i „Posavinu“, pobijedila sa rezultatima:

Željezničar 8:1, 14:0
Građanski 6:0,
Proleter 6:0
Viktoriju, Bos. Brod 10:0
Posavinu 29:0.

Navedene utakmice bile su prvenstvene igre, pa je prema tome „Marsonija“ osvojila prvenstvo Broda sa ukupnim skorom od 59:1 polučivši svih mogućih 10 bodova. Spomena je vrijedno, da je polučeni rezultat od 29:0 na prvenstvenoj utakmici sa „Posavinom“ jugoslavenski rekord u postignutim goalovima! Kao prvak Broda kvalificirala se je „Marsonija“ za utakmice za prvenstvo pokrajine Zagrebačkog nogometnog potsaveza, koje su te godine bile po prvi puta raspisane, pa je pobjedama nad „Slavijom“ (Osijek) i „Slavenom“ (Koprivnica) po prvi puta osvojila prvenstvo pokrajine. Najvažnije utakmice tokom godine bile su: „Croatia“, Zagreb 2:0, „Muslimanski SK“, Sarajevo 2:2, „BSK“, Beograd 0:5, „Subotički Šport“, 2:0, „Slavija“, Osijek 11:0, „Jugoslavija“, Beograd 1:2, „Građanski“, Osijek 0:0. Rezerva momčad „Marsonije“ polučila je isto vanredan rezultat sa rezervom BSK iz Beograda, pobjedivši ju sa 5:1. Godine 1920. odigrano je ukupno 40 utakmica sa razmjerom goalova 192:46.

Skupština održana 19. III. ***1921.*** izabrala je ponovno predsjednikom Maksu Bosnića, a tajnikom Niku Katalinića. Ove godine kvalificirala se je momčad „Marsonije“ u semifinale pokrajinskog prvenstva, pa je nakon neodlučne igre 2:2 sa Cibalijom iz Vinkovaca jednom nepravednom odlukom višeg foruma ispala iz daljnjeg natjecanja. Tokom godine 1921. odigrala je

„Marsonija“ 26 utakmica razmjerom goalova 75 : 38. Najznačajniji rezultati: Slavija, Zagreb 2 : 1, Slavija, Osijek 9 : 1, i 3 : 0, Ilirija, Ljubljana 2 : 5, reprezentacija Broda 2 : 0, Građanski, Osijek 0 : 0. Interesantno je spomenuti, da je u maju te godine izbila u Brodu prva profesionalna afera, te je Zagrebački nogometni potsavez izaslao jednog člana, da cijelu stvar ispita. Istragom je ustanovljeno, da je brodski „Makabi“ imao u momčadi 7 profesionalnih igrača, pa kako isti nisu imali nikakovog zaposlenja, a osim toga su bili strani državljani (većinom Mađari), to im je upravna vlast na zahtjev delegata potsaveza naredila, da imadu napustiti ne samo Brod, nego i našu državu. Hazena sekcija radila je te godine vrlo uspješno, a o tome govorimo na drugom mjestu.

God. ***1922.*** ostao je upravni odbor kluba skoro nepromjenjen. Važna je bila odluka Zagrebačkog nogometnog potsaveza o osnutku Međuklubskog odbora u Brodu. Prvim pretsjednikom izabran je † Makso Sessler. Nakon osnutka ovog Međuklupskog odbora pokrenuta je akcija za izgradnju zajedničkog ograđenog igrališta brodskih klubova (Marsonija, Makabi, Proleter, Građanski, Željezničar). Svaki klub je morao za izgradnju ovog igrališta doprinjeti iznos od Dinara 3000·—, a osim toga načinjeni su udjeli, koji su glasili na Din 100·— i prodavani su pojedinim športašima time, da će im taj novac po amortizaciji duga na igralište biti povraćen. Može se ustvrditi, da su upravo članovi „Marsonije“ imali najveći udio na izgradnji igrališta baš zbog gore navedenih udjela. Teren za novo igralište darovala je gradska općina klubovima na 10 godina, a zapravo je to bilo isto zemljište, na kojem je do toga vremena imala „Marsonija“ svoje neograđeno igralište. Otvorenje ovog novog ograđenog igrališta bilo je 2. IV. 1922., kojom prigodom odigran je nogometni turnir za pokal Međuklupskog odbora, a osvojila ga je momčad „Marsonije“, pobijedivši u finalnoj utakmici Građanski iz Broda sa 5 : 0.

Momčad „Marsonije“ odigrala je u god. 1922. 22 utakmice i to sa razmjerom goalova 87 : 22. Najznačajniji rezultati: Slavija, Zagreb 3 : 1, Viktorija, Zagreb 0 : 1, Željezničar, Zagreb 4 : 2, reprezentacija Broda 3 : 3, Cibalija, Vinkovci 4 : 1. Reprezentacija Broda pobijedila je reprezentaciju Sarajeva u Sarajevu sa 3 : 1. U reprezentaciji Broda nastupilo je 8 igrača „Marsonije“.

Na glavnoj godišnjoj skupštini održanoj 15. aprila ***1923.*** izabran je u glavnome skoro isti odbor na čelu sa predsjednikom Maksom Bosnićem. U ovoj godini možemo spomenuti od važnijih utakmica susrete „Marsonije“ sa Derbyem, Zagreb 2 : 1, Špartom, Zagreb 3 : 4,, te Vrbaskim šport klubom

u Vrbasu 1:0 i 3:2, te dva susreta sa Cibalijom iz Vinkovaca 4:1 (jedna prvenstvena), lokalne rivale Makabi i Proleter tukla je sa 6:1. Ove godine odigrana je međugradska utakmica Zagreb—Brod 4:1 (0:0). U momčadi Broda igralo je 8 igrača „Marsonije", a najveću zaslugu za taj rezultat imao je „Marsonijin" golman Stanković. Momčad Broda je te godine polučila najbolji rezultat sa Zagrebom, koji je te godine bio u dobroj formi i sve gradske reprezentacije, koje su igrale s njim, tučene su većim rezultatima, kao Novi Sad 7:0, Osijek 8:1, Vinkovci 8:0, Ljubljana 8:0, Beograd 11:2.

Kao važan događaj za šport našega grada spominjemo još, da je te godine pristupio cijeli Građanski športski klub Marsoniji i snjome se fuzionirao, pa je „Marsonija" na slijedećoj skupštini izvela korekturu u svojemu nazivu od Brodski športski klub „Marsonija" na Građanski športski klub „Marsonija". Ovim pristupom dobila je „Marsonija" znatno pojačanje u igračima, ali je na žalost kao bolja momčad izgubila semifinalnu utakmicu sa Željezničarom iz Siska sa 2:3 i time ispala iz daljnjeg natjecanja za prvenstvo provincije.

Hazena je te godine odigrala 6 utakmica, koje je sve odlučila u svoju korist sa ukupnim scorom od 61:5. Nogometna momčad odigrala je 21 utakmicu, od kojih je 14 dobila, 2 neodlučno i 5 izgubila sa ukupnim razmjerom goalova 83:36.

U godini ***1924.*** uz male promjene ostalo je isto vodstvo na čelu sa predsjednikom Maksom Bosnićem.

Kao najvažniji športski događaj spominjemo ponovno osvojanje prvenstva provincije, koje je „Marsonija" osvojila tukavši u finalu u Zagrebu Čakovački športski klub sa 2:0. Od važnijih utakmica spominjemo igre sa Bačkom, Subotica 0:2 (u Subotici), Haškom 1:2, Građanski, Zagreb 4:7. Brodskog rivala Hakoah tukla je „Marsonija" sa 6:1 i time osvojila prvenstvo grada, a u daljnim prvenstvenim igrama za prvenstvo provincije Z. N. P-a bili su tučeni Športski klub Ivanić iz Ivanić grada sa 6:1 i u semifinalu Balkan iz Banjaluke sa 4:1.

Pod konac ove godine napustio je Brod zaslužni pretsjednik Makso Bosnić, pa je time pretsjedničko mjesto ostalo upražnjeno i tim povodom održana je glavna skupština ranije i to već 14. decembra 1924., na kojoj je izabrano vodstvo za godinu ***1925.*** sa pretsjednikom Rudolfom Fuksom i tajnikom Nikom Katalinićem. Dosadanji po klub vrlo zaslužni pretsjednik Makso Bosnić izabran je na ovoj skupštini doživotnim začasnim



Slavko Brdarić

dugogodišnji pretsjednik i začasni pokrovitelj kluba

pretsjednikom kluba, pa mu je prigodom njegovoga odlaska uručena jedna vrlo ukusna i umjetnički izrađena diploma za njegov dugogodišnji požrtvovni i zaslužni rad.

Ove godine se „Marsonija" nakon osvojenja prvenstva Broda te prvenstvenih utakmica sa Bjelovarskim Građanskim 4:2 i Krajšnikom u Banjaluci 3:1 vrlo nesretno borila u finalnoj utakmici u Zagrebu sa prošlogodišnjim rivalom Čakovačkim športskim klubom, jer je kao mnogo bolja momča izgubila igru sa jednim autogoalom i utakmica je završena sa 0:1 za Čakovački športski klub.

Ove godine odigrala je „Marsonija" vrlo malo utakmica, jer je pod konac godine izgubila gros igrača prve momčadi, pa nije mogla niti priređivati jačih utakmica. U svemu odigrano je 18 utakmica od kojih 10 dobivenih, dvije neodlučno i 6 izgubljenih sa ukupnim omjerom goalova 42:25.

Na skupštini god. ***1926.,*** koja se je održala 10. januara izabran je novi odbor sa pretsjednikom Alfredom Goldbergerom i tajnikom Josipom Samlaićem.

„Marsonija" se je i ove godine osvojivši prvenstvo Broda i tukavši u daljnjem natjecanju Željezničar iz Siska sa 5:4 plasirala u finale provincijskoga prvenstva, ali je i u ovogodišnjem finalu imala taj peh, da joj je izvrsni njen vratar Stanković zakasnio na vlak i momčad je nastupila na toj važnoj utakmici sa igračem, koji već par godina nije nastupao (pošto nije bilo rezerve za to mjesto) i posve naravno, da je ova činjenica jako djelovala na moral momčadi, koja se je nakon poraznog rezultata u poluvremenu od 6:1 prenula, ali je već bilo prekasno i igra je izgubljena sa jednim čudnim rezultatom 6:7. Unatoč toga momčad je bila predvela dobru igru, pa je dapače bila i premoćna što najbolje pokazuje omjer cornera, koji je glasio 14:0 za „Marsoniju", ali svaki udarac na goal „Marsonije" od strane protivnika odsjeo je u mreži radi nemogućega golmana.

Od važnijih rezultata spominjemo i Šparta iz Zemuna 7:1 i 4:1, Građanski, Osijek 4:5, Cibalia, Vinkovci 4:1, Građanski, Požega 10:2.

Unutar samoga kluba tokom godine nastale su neke diference, pa su se neki stari članovi bili povukli tako, da se je tokom godine morala održati i jedna izvanredna skupština, da se odbor popuni.

Klub je proživljavao krizu, koja je tek sa redovitom skupštinom u god. 1927. likvidirana.

U godini 1926. odigrano jo ukupno 17 utakmica, dobiveno 11, neodlučno 2 i 4 izgubljeno, sa ukupnim razmjerom goalova 80:47.



Niko Katalinić

I. tajnik „Marsonije“, dugogodišnji igrač,
i referent nogometne sekcije

Na skupštini održanoj 27. marta ***1927.*** izabrano je novo vodstvo sa pretsjednikom Slavkom Brdarićem i tajnikom Nikom Katalinićem.

Kriza u klubu, i to u vodstvu kao i u momčadi, je prebrođena i klub je proradio ponovno u starome tempu, pa su i rezultati bili te godine opet odlični.

Navađamo važnije susrete naše momčadi, kao sa Željezničarom, Vinkovci 14:0, Slogom, Vinkovci 9:4, Slavijom, Osijek 3:2, Unitas, Nova Gradiška 8:3 i 13:1, Certisa, Djakovo 7:3 i 10:1, Šparta, Zagreb 9:1 i 5:2, F. C. Austria, Wien (amat.) 5:3 i 3:3, Hašk, Zagreb, 4:4, Sloga, Vinkovci 8:1, Građanski, Osijek 6:2, Proleter, Brod 11:2 i 9:1.

Ukupno je odigrano te godine 28 utakmica, od toga dobiveno 17, 3 neodlučno i 7 izgubljeno sa ukupnim omjerom goalova 148:72.

Na godišnjoj skupštini, održanoj 29. I. ***1928.*** izabran je ponovno odbor na čelu sa Slavkom Brdarićem i tajnikom Nikom Katalinićem. Pokroviteljem kluba izabran je † direktor Z. Herz. Ova godina bila je veoma uspješna, a najvažniji događaj bio je, osvojenje prvenstva provincije Zagrebačkog Nogometnog Potsaveza po treći puta, pobjedivši kao prvak Broda SK Svačić iz Petrinje sa 10:1 i SK Građanski iz Bjelovara sa 2:1. Još veći uspjeh zabilježila je „Marsonija“ u finalnoj utakmici za prvenstvo Zagrebačkog Nogometnog Potsaveza sa I. Hrv. Građanski SK iz Zagreba, jer je kao bolja momčad podlegla sa minimalnim rezultatom 3:4. Ovom velikom uspjehu „Marsonije“ dala je priznanje ne samo prisutna brojna publika na igralištu Građanskog u Zagrebu, već i cjelokupna štampa, jer je to bio prvi slučaj, da je prvak provincije bio ne samo dorasao protivnik, nego pače i bolji od predstavnika Zagreba. „Marsonija“ nastupila je u Zagrebu na toj finalnoj utakmici sa slijedećim igračima: Strepački, Kenjereš, Mihić, Krtolica, Rušćuklić, Szöke, Čeh, Ružić, Vučinić, Past, Šipoš. Građanski su zastupali ovi popularni i poznati igrači: Mihelčić, Mantler, Gmajnički, Hitrec, Pikić, Mekić, Babić Braco, Babić Mika, Pasinek, Cindrić, Stanković. Kako je već spomento, polučila je nogometna momčad tokom ove godine vanredne rezultate od kojih još spominjemo ove: Željezničar, Zagreb 4:3, Ž.A.K., Sombor 6:3, Hajduk, Osijek 3:2, Soko, Beograd (sada BASK) 5:5, Sokol, Zagreb 5:1, Viktorija, Zagreb 5:1, Slavija, Sisak 8:2, Građanski, Osijek 4:2. Ukupno je te godine odigrano 27 utakmica, dobiveno 21, neodlučno 3, a izgubljeno tek 3! Razmjer goalova 141:58 u našu korist.

U godini ***1929.*** proslavio je naš klub na veoma svečan nacin 20-godišnjicu svog opstanka. Pretsjednikom kluba izabran je Alfred Gold-



Ivan Križetić

dugogodišnji popularni golman
i kasnije pretsjednik **„Marsonije“**

berger, tajnikom Niko Katalinić, a odbor su sačinjavali: Vezmar, Müller Ivo, Weinberger, Kraus, Laszlo, Parcen, Dr. Milčić, Križetić, Zec, Heister, Vučinić, Andrić, Bognar, Menović, Tomašić. Dosadanji pretsjednik kluba Slavko Brdarić aktivno je sarađivao kao pokrovitelj. Sama proslava održana je 19. i 20. maja, kojom prilikom je priređen do sada najveći nogometni turnir u Brodu, jer su pored naše momčadi sudjelovale još ove momčadi: HAŠK, tadanji prvak Zagreba, Hajduk, prvak Osijeka i prvorazredna momčad Željezničara iz Zagreba. Tehnički rezultati ovog turnira bili su slijedeći: Željezničar - Hajduk 5:3, Marsonija - HAŠK 3:1!! i Željezničar - Marsonija 6:2, HAŠK - Hajduk 1:1. Pored odličnog moralnog uspjeha ovog turnira moramo spomenuti, da je i materijalni uspjeh bio iznad svakog očekivanja, jer je oba dana prihog na blagajnama odbacio preko Dinara 20.000, što je za Brod još i danas rekordna cifra.

Prigodom ovog jubileja podijelio je naš klub svima sudjelujućim momčadima, te Jugoslavenskom Nogometnom Savezu, Zagrebačkom Nogometnom Potsavezu, gradskom načelstvu u Brodu i konačno svojim zaslužnim članovima: Bosniću, Brdariću, Sessleru, Fuchsu, Kataliniću, Vučiniću, Goldbergeru, Vezmaru i Parcenu velike spomen-plakete. Svi igrači kao i još neki članovi primili su male spomen-plakete. Prvog dana priređen je svečani banket u hotel Centralu, na kojem je sudjelovalo 115 osoba.

Spomena je vrijedno, da su tokom ove godine u Brodu osnovana tri nova kluba i to: Brodski SK, SK Jedinstvo i SK Sokol (današnja Victoria). Seniori našega kluba nastupali su te godine u nekoliko uspjelih utakmica pod imenom „Slavonija".

Napokon treba jošte istaći, da je god. 1929. osvojio naš klub pokal profesora Dr. Frana Šukljea, predsjednika ZNP-a, pobjedivši u finalnoj utakmici održanoj u Zagrebu u okviru proslave 10-godišnjice opstanka ZNP-a SK Krajišnik iz Banjaluke sa 5:1. Osim navedenih uspjeha najznačajniji rezultati nogometne momčadi tokom ove godine su slijedeći: Croatia, Zagreb 7:0, ŽAK, Subotica 5:1, Segesta, Sisak 8:3, Ilirija, Zagreb 7:2, Slavija, Sisak 7:0. Ove godine odigrala je naša momčad ukupno 22 utakmice od toga je pobijedila 17 puta, neodlučno 2 puta i tri puta poražena. Razmjer goalova 102:48.

Godine ***1930.*** ostao je odbor kluba gotovo nepromjenjen, ali su se tokom godine uslijed nekih nesuglasica u samome odboru apstinirali od rada u istome neki stari pa i najstariji članovi kluba. Ova apstinencija starih i prokušanih radnika te pitanje daljnjega opstanka igrališta na Vijušu, odnosno pitanje izgrad-



Bruno Jellinek

jedan od zaslužnih poslijeratnih osnivača
i igrač „Marsonije“

nje novoga, doveli su klub u vrlo tešku situaciju, tako reći bezizglednu, što je ponukalo krnji odbor da sazove u najkraće vrijeme izvanrednu glavnu skupštinu.

Postojala je ipak nada i očekivalo se je, da će ova glavna skupština na neki način srediti prilike u klubu i isti dovesti ponovno u ravnotežu.

Izvanredna glavna skupština, sastala se je 16. XI. i zaista očekivanja i nade sviju članova su se ispunile, jer je kod starih klubaša prevladala ona velika ljubav, koja ih je godinama vodila u radu za njihov klub i tako je došlo ponovno do zajedničke saradnje, a time su i prilike u klubu bile sanirane u cijelosti.

Od važnijih događaja tokom ove godine u prvom redu je za spomenuti ponovno osvojenje prvenstva provincije ZNP-a, u kome je „Marsonija" tukla u semifinalu Balkan u Banja Luci sa 8:1, a u finalu odigranom u Zagrebu, Slaviju iz Siska 2:0. U finalnoj utakmici za naslov prvaka ZNP-a podlegla je „Marsonija" u vrlo oštroj i interesantnoj igri prvaku Zagreba Hašku sa 1:3. Od značajnih rezultata napomenuti je još: Marsonija - Sokol Zagreb, 5:1, Marsonija - Željezničar, Maribor 4:2, Marsonija - Građanski, Zagreb 2:3, Marsonija - Mačva u Šapcu 1:2. Svoje lokalne rivale tukla je „Marsonija" sa velikim rezultatima i to: Sokol (sada Victoria) 11:3, Jedinstvo 7:0, 12:0, BSK 10:1, 7:1.

Ove godine odgrano je ukupno 34 utakmice. Dobivenih 26, neodlučne 2, te izgubljenih 6 igara. Ukupni omjer golova 155:56.

Interesantno je, da nijednom provincijskom klubu nije uspjelo do tada da po četvrti puta postane prvak provincije, što je međutim, osvojenjen ovogodišnjeg prvenstva uspjelo „Marsoniji".

Skupština održana dne 26. aprila ***1931.*** izabrala je odbor na čelu sa predsjednikom Alfredom Goldbergerom i tajnikom Nikom Kataliniće dok su mjesta u odboru popunili skoro sve sami stari funkcionari kluba.

Ove godine dovršeni su radovi na novome igralištu, koje je klub podigao iz vlastitih sredstava i uz najveće napore članova uprave, jer bi inače naš grad kao jedan od vodećih športskih centara u provinciji ostao bez nogometnoga igrališta, što bi za šport grada Broda značilo gotovu propast. Na igralištu podignuta je i klupska kućica za stan čuvara igrališta i prostorije za momčad.

Otvorenje novoga igrališta proslavljeno je 5. i 6. aprila turnirom svih brodskih klubova, na kojemu je „Marsonija" ostala pobjednikom pobjedivši B. Š. K. sa 5:0 i Sokol (sada Victoria) sa 4:2.

Tokom prošle godine, zapravo pod konac jesenske saisone, izgubila je nogometna sekcija mnoge igrače, koji su godinama uspješno zastupali boje svojega kluba, pa je i snaga nogometne momčadi znatno i naglo opala. Klub je bio uslijed toga prisiljen, da u momčad uvede mlade sile, koje ali nisu odmah mogle zamjeniti svoje izvrsne pretšasnike i tako je klub morao nakon dugo godina prepustiti prvenstvo u nogometu u Brodu drugome. Međutim se je tokom ove godine od ovih mladih igrača stvorila jedna vrlo dobra momčad, koja već u jesenskome prvenstvu osvaja ponovno prvo mjesto.

Kako napred spomenusmo, radi razmjerno slabije momčadi spram drugih godina odigrao se je vrlo mali broj utakmica sa vanjskima momčadima. Za spomenuti je gostovanje Cibalie, Vinkovci 6:0, BUSK, Beograd 2:0 Obilić, Beograd 1:2 i Građanski, Požega 6:1, dok je momčad igrala izvan Broda u Požegi i Vinkovcima.

Ukupno je odigrano 30 utakmica, dobiveno 20, neodlučno 2, i izgubljeno 8, sa ukupnom razlikom goalova 86:48.

Rezerva je odigrala 13 utakmica od kojih je dobila 8, neodlučno 3, a izgubila 2 igre, sa razlikom goalova 35:20.

Ove godine osnovana je i boxačka sekcija, koja je brojala 20 aktivnih članova. Održana je jedna javna priredba, na kojoj su nastupili samo članovi sekcije. Ova priredba trebala je da bude propaganda za ovu granu športa u našem gradu, ali je odaziv publike bio dosta slab, pa je i uspjeh materijalni bio ispod očekivanja. U moralnome pogledu je priredba dobro uspjela, jer su se naši mladi boxači pokazali kao dobar materijal, iz kojega bi se dalo napraviti izvrsne boxače. Neki susreti bili su vrlo interesantni i malobrojna publika bila je vrlo zadovoljna.

U godini ***1932.*** ostao je odbor nepromjenjen. Od sekcija djelovale su nogometna, kuglačka i boxačka. Ova potonja imala je još jedan javni nastup, ali je ovaj svršio sa deficitom, a kako smo i inače imali oko izdržavanja ove sekcije prilične režije, koje ona sama nije mogla da pokrije, a kamo li da se novac, koji je utrošen u investicije kod osnutka ove sekcije, dobije natrag, to smo bili prisiljeni ovu sekciju likvidirati.

Naprotiv kuglačka je sekcija bila vrlo aktivna u svakome pogledu i odigrala je 7 utakmica, a osim toga je imala par vrlo uspješnih nagradnih natjecanja.

Nogometna sekcija bila je ove godine dosta aktivna što se tiče odigravanja utakmica, premda se nije mnogo igralo sa vanjskim momčadima, što se mora opravdati sa teškim ekonomskim prilikama uopće, pa su kroz to

i financijske prilike svih nogometnih klubova a poglavito onih provincijskih upravo bezizlazne. Režije prigodom gostovanja vanjskih klubova redovito se nisu mogle pokriti i nastajali su deficiti, koje klub nije bio u stanju pokrivati.

Nogometna momčad igrala je ove godine u vrlo promjenljivoj formi, jer dok su neke igre odigrane upravo u prvorazrednome stilu, nekoje su bile pravo razočaranje. To se je pokazalo i u prvenstvenim igrama sa domaćim klubovima, kao i onima za prvenstvo provincije Z. N. P-a.

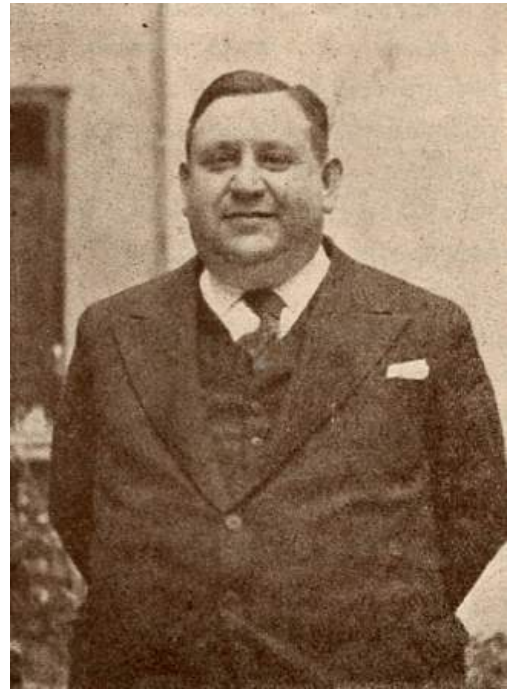
Momčad je zauzela prvo mjesto u prvenstvenoj tablici Broda sa 18 bodova i razlikom goalova 51 : 8 ispred B. Š. K., Victorie, Jedinstva, Jugoslavije, Standarda i B. A. Š. K.-a, pa je sa mnogo nade pošla u daljnje natjecanje za prvenstvo provincije. Prvi protivnik bio je otpravljen sa velikom razlikom goalova i momčad je došla u semifinale sa Segestom iz Siska. Kada to nitko nije očekivao, jer su zadnje 4 igre koje je momčad predvela bile prvorazredne, gubi naša momčad na svome terenu igru sa 0 : 2. Kako je to bila jedna slučajna indispozicija vidi se po tome, šo je naša momčad već nedelju dana poslije, pod mnogo težima okolnostima, tukla Segestu na njezinom terenu u Sisku sa 2 : 1, na žalost ovo je bilo premalo da se momčad kvalifikuje za daljnje natjecanje.

Ukupno je odigrala I. momčad 29 igara i od toga dobila 17, neodlučno 4, izgubila 8, sa ukunim razmjerom goalova 105 : 52, rezervna momčad odigrala je 10 igara, 8 dobila 2 izgubila, sa omjerom goalova 43 : 10. Momčad rezerve plasirala se je na prvo mjesto prvenstvene tablice rezervnih momčadi za jesensku saisonu.

Godine *1933.* ostao je odbor gotovo nepromjenjen. Od sekcija djelovale su nogometna, kuglačka i novo osnovana hazenska.

Tokom godine pokazala se je potreba jedne reorganizacije u upravi kluba, pa su neki stariji članovi kluba poveli akciju za saziv izvanredne glavne skupštine. Ova skupština održana je u mjesecu augustu i na njoj je izabran jedan radni odbor, koji je imao dužnost da vodi klub do redovite godišnje skupštine. Predsjednikom ovoga odbora bio je Ivan Križetić, a tajnikom Vlado Popović. Ovaj odbor uspješno je radio i vodio klub sve do redovite godišnje skupštine.

Kako je broj klubova u Brodu narastao na devet, to je Župa Brod radi lakšega i bržega odigravanja prvenstva razdjelila klubove u dva razreda. Odigravanje utakmica za prvenstvo rezervi održavalo se je i nadalje, a prvak rezervi kako prvorazrednih tako i drugorazrednih dobiva pokal Župe. Ovo prvenstvo rezervi pokazalo je vrlo pozitivne rezultate, jer se je odigra-



Rudolf Fuchs

bivši pretsjednik, a sada začasni pretsjednik „Marsonije“

vanjem tih ukakmica dobila dvostruka korist: igračima rezervi dala se je mogućnost da igraju javne utakmice i time se je predobio još veći broj mladeži za nogometni šport, a drugo, postale su ove utakmice neka vrsta revije mlađih sila, od kojih će klubovi danas sutra imati dobre igrače i sigurnu zamjenu za starije. Naš klub osim što imade brojnu i vrlo dobru rezervnu momčad prikupio je i one najmlađe i raspolaže sa četiri juniorske momčađi.

Ove godine odigrala je „Marsonija" vrlo malo utakmica sa vanjskim momčadima i to s razloga, što se je lokalno, pa kasnije župsko i divizijsko prvenstvo za provinciju vrlo otegnulo, a i s razloga, što su na nogometne priredbe udarene vrlo velike dažbine, koje su bile uzrokom, da gotovo svaka priredba većega stila svršava sa deficitom. „Marsonija" je te godine imala samo dvije veće priredbe i to sa Pecsi šport klubom, Pecs i HAŠK-om, Zagreb koje su donijele vrlo dobar šport, a za „Marsoniju" vrlo povoljne rezultate 2:2 odnosno 2:3.

Obje momčadi „Marsonije" zauzele su ponovno prva mjesta na prvenstvenim tablicama Župe Brod, a rezerva je ujedno osvojila pokal Župe.

Prva momčad odigrala je svega 32 utakmice od toga 17 dobiveno 4 neodlučno i 11 izgubljenih sa ukupnom zazlikom goalova 83:50. Rezerva je odigrala 9 utakmica od kojih je dobila 7 izgubila 2 sa razlikom goalova 37:13. Osim ovih odigrala je rezerva još nekoje training utakmice, koje ovdje ne navađamo.

Ove godine odigrana je međugradska utakmica Zagreb - Brod sa rezultatom 4:2. U reprezentativnu momčad Broda dala je „Marsonija" 7 igrača.

Dne 4. februara ***1934.*** održana je redovita godišnja glavna skupština, na kojoj je izabran novi odbor na čelu sa predsjednikom Maksom Bosnićem i tajnikom Nikom Katalinić. Kako se vidi nakon niza godina što je izbivao iz Broda, došao je ponovno na čelo kluba jedan za klub vrlo žaslužni član, kojega u velike pripada zasluga, da se je klub ranijih godina ovako lijepo razvio, a to je prijašnji dugogodišnji predsjednik Makso Bosnić.

Ove godine navršilo se je punih 25 godina od osnutka kluba, pa je uprava kluba zaključila već rano u proljeće, da ovu značajnu slavu proslavi na dostojan način. Zaključeno je, da se proslava 25 godišnjice podjeli u dva dijela, pa je tako na uskrsne praznike 1. i 2. aprila obavljen prvi dio proslave u obliku jednoga nogometnog turnira, na kojem su sudjelovali svi klubovi brodske župe. Turnir je bio podjeljen u dvije grupe i to: B. Š. K., Jedinstvo,



Đuro Vezmar

I. potpretsjednik i referent
kuglačke sekcije „Marsonije"

Jugoslavija i „Marsonija“ kao prva grupa, koja je igrala za veliki jubilarni pokal i druga grupa, koju su sačinjavali: B.A.S.K., Borac, Železničar i „Marsonija“, rez., a igrali su za mali jubilarni pokal.

Iz ovoga turnira izašle su obje momčadi „Marsonije“ kao pobjednici.

Rezultati bili su slijedeći:

I. grupa B. Š. K. — Jugoslavija 3:0 (2:0)
„Marsonija“ — Jedinstvo 4:1 (2:1) } „Marsonija“ — B.Š.K. 4:2(1:1)

II. grupa „Marsonija“, rez, - Borac 2:1 (1:1)
Železničar - B.A.S.K. 5:0 (2:0) } „Marsonija“, rez. — Železničar 4:1 (3:0)

Najveće iznenađenje turnira bila je pobjeda „Marsonijine“ rezerve u finalnoj utakmici za pokal sa vrlo jakim Železničarom, koja je međutim po igri bila posvema zaslužena.

Drugi dio proslave održan je na Duhove dne 20. i 21. maja uz učešće liga momčadi Concordie iz Zagreba i hazena družine Sloge iz Vinkovaca, koja je utakmica ujedno važila kao semifinalna utakmica za prvenstvo Brodskoga hazena potsaveza.

Rezultati bili su slijedeći:

I. dan hazena „Marsonija“ — Sloga 21:0 (10:0)
nog. „Marsonija“ — Concordia 3:5 (2:3)

II. dan „Marsonija“, rez. — Jugoslavija (B. Brod) 3:2 (1:0)
Concordia — Reprezentacija Broda 1:0 (1:0).

U momčadi Broda igralo je 8 igrača iz „Marsonije“.

U odmoru prvoga dana održan je glavni i službeni dio proslave. Pretsjednik „Marsonije“, g. gen. dir. Makso Bosnić, pozdravio je sve brojne goste i prisutne delegate koji su se odazvali pozivu jubilarca, da mu uveličaju ovu rijetku proslavu i da mu čestitaju jubilej.

Našli su se tu delegati J. N. S.-a, Beograd, Z. N. P.-a Zagreb (g. Višnjić) J. S. Ž. S.-a, Zagreb (g. Arić), Brodskog potsaveza J. S. Ž. S.-a (g. Cuvaj) VII. župe Z. N. P.-a (sa skoro cijelim upravnim odborom), zatim delegati sudjelujućih klubova H. Š. K. Concordije iz Zagreba i R. Š. K. Sloge iz Vinkovaca.



Stevo Parcen

bivši referent nogometne sekcije
i II. potpretsjednik „Marsonije“

Od svih ovih uglednih čestitara primila je „Marsonija“ na spomen razne i vrlo lijepe darove, od kojih su naročito upalo u oči krasne plakete J. N. S.-a i Z. N. P.-a. Delegat ovih vrhovnih nogometnih foruma g. Višnjić iz Zagreba održao je prigodom čestitanja jubilarcu lijep govor u kojem je iznio, da je rad „Marsonije“ imao kroz ovo vrijeme njenog opstanka vidnih plodova i uspjeha, pa zato nije ostao od nikoga nezapažen, a specijalno ne od foruma, koje on toga momenta zastupa, a koji „Marsoniji“ prigodom ove njene velike slave žele, da ustraje u započetom radu na korist cijelom našem športu i na zadovoljstvo svojih pretpostavljenih foruma.

U krugu ovoga dijela proslave priređen je u restauraciji „Lovac“ na I. dan Duhova veliki banket za goste i uzvanike, na kojem je bilo prisutno preko 70 osoba. Bili su tu prisutni pretstavnici sviju lokalnih vlasti; kao gradski načelnik g. Dr. Duffek, sreski načelnik g. Niko Zoković, u ime vojnih lokalnih vlasti g. pukovnik Marković, pretstojnik gradske policije g. Dr. Petrić, šef sreskog suda i starješina brodskog Sokola kr. Jugoslavije g. Dr. Jelavić, nadalje brojni stari i ugledni članovi i osnivači „Marsonije“, svi delegati čestitari i delegati sudjelujućih klubova sa svojim momčadima.

Za vrijeme večere pozdravio je sve prisutne goste i uzvanike pretsjednik „Marsonije“ g. gen. dir. Bosnić izričući radost „Marsonije,“ da može prigodom svoje slave pozdraviti tako brojne i odlične goste, izloživši ukratko napore kluba, da se u ovo teško vrijeme održi na visini svoga zadatka, da bude uvijek ono što je od vajkada bio: pionir športa u provinciji i svojoj okolici.

Nakon toga je održao krasan govor gradonačelnik i jedan od osnivača „Marsonije“ g. Dr. H. Duffek, te je na interesantan način iznio sve detalje i prilike u kojima je „Marsonija“ prije 25 godina nastala, intencije njenih osnivača, kako je u prvo vrijeme radila, te kako se je s vremenom razvila u popularno športsko društvo.

Uz ugodnu zabavu gosti su proveli ovo veče do kasno u noć. Vrtna sala „Lovca“ bila je za tu zgodu posebno i vrlo ukusno dekorirana, a ta dekoracija ostala je i za drugi dan Duhova, kada je priređena u istom lokalu vrtna jubilarna zabava uz brojno učešće građana.

U okviru proslave valja još spomenuti izložbu športskih trofeja i spomen-darova „Marsonije,“ te raznih slika iz pojedinih godina i zgoda njenog športskog djelovanja. Izložba je bila uređena u posebno zato dekoriranom izlogu staklane g. Petrovačkog na Jelačićevom trgu, te je bila predmet opće pažnje građanstva.



Josip Dapčević

III. potpretsjednik „Marsonije“

Opisom ove jubilarne 25-godišnje proslave kluba zavrsujemo prikaz njegovog historijata uvjereni, da cijenjenim čitaocima predočujemo jednu pozitivnu bilancu športskoga rada i pregalaštva s čvrstom nadom, da će „Marsonija“ i nadalje ostati dostojna te svoje časne tradicije i da će u svom daljnjem djelovanju ići od uspjeha do uspjeha, a na čast svoju, svoga grada i cjelokupnog našeg športa.



Jovo Vučinić (Digo)
popularni i dugogodišnji igrač
i kapetan momčadi „Marsonije“

Ping - pong

To je naša najmlađa sekcija, osnovana krajem godine 1933. Pri samom osnutku, a tako je ostalo i nadalje, zamišljena je ova sekcija kao jedna zabavna sekcija, u kojoj će njeni članovi moći da nađu lijepe i ugodne zabave. Uslijed toga radila je ova sekcija vrlo mnogo ali samo u zimskim mjesecima. dok nije opet nastupila sezona nogometa i dok se nije opet polje rada prenjelo na zeleno igralište a mala bijelu lopticu zamjenila posvema velika kožnata lopta.

Prostorije u kojim se je igrao pong-pong, bile su također u klupskoj sobi „Kasine", a igralo se je najviše poslije večere i to skoro svakoga dana. Šteta da nije klub raspolagao sa većim prostorijama, jer su se ovim športom htjeli baviti toliki članovi, da je klupska soba u „Kasini" bila premalena.

I ako su članovi naše sekcije bili većinom početnici u toj igri, ipak se je među njima našlo nekoliko izvrsnih talenata, koji su marljivim trainingom postali vrlo dobri igrači, tako da je „Marsonija" za kratko vrijeme raspolagala sa čitavom momčadi dobrih igrača.

Svakako će se početkom ove zime ponovno oko ove igre okupiti stari njeni pristaše, tek će uprava kluba gledati, da u tu svrhu dobije veće prostorije tako, da se ovom igrom može pozabaviti veći broj članova, a i eventualno neki interesenti izvan kluba, odnosno u tu svrhu novo pridošli članovi.

Interes za ovaj šport je inaće u našem gradu dosta velik i igra sa malom bijelom lopticom udomaćila se je u mnogoj kući. Tako su mnogi u svojim stanovima dali napraviti sebi stolove za igranje ping-ponga, no to je bilo u ograničenom broju, jer si to nije mogao svako priuštili s obzirom na to, da je to skopčano sa dosta velikim troškom. Osim toga igrao se je ping-pong preko ljetnih mjeseci uvelike na savskom kupalištu, pa je tamo baš i postigao svoj popularitet u Brodu, jer su se mnogi tamo tek upoznali sa ovim športom, koji su ubrzo zavolili i naučili ga.

Stoga se je ova igra tako brzo i rado prihvatila i zavolila među našim članovima, a klupska soba u kojoj se je ping-pong igrao bila je preko zimskih hladnih mjeseci uvijek prepuna oduševljenih igrača bijelom lopticom.



Ljubo Sokolović
dugogodišnji igrač i odbornik „Marsonije“

Hazena

Ovaj šport potiče iz Češkoslovačke, gdje je raširen i populariziran po cijeloj zemlji. U toku igre sličan nogometu, razlikuje se od istoga time, da se lopta smije hvatati samo rukama, dočim je svaki dodir lopte sa nogom zabranjen. Uslijed toga kao i zbog činjenice, da je svako nasrtanje igračica po dravilima strogo zabranjeno, postaje hazena posve neopasnim a ipak interesantnim sportom, koji svojom sportskom, higijenskom i estetskom vrijednošću, poglavito za naš mladi ženski naraštaj, nadmašuje sve dosada kod nas poznate a za djevojke prikladne športove.

Osim fizičke, velika je i duševna vrijednost toga športa. Kao borbena igra odgaja on snagu volje, samostalnost odluke, ustrajnost u provađanju nakana, disciplinu, brzinu prosuđivanja i solidarnost, sve vrline, koje se često poriču ženskome spolu!

Hazenski šport uveden je kod nas u Jugoslaviji ponajprije u Vukovaru i Osijeku a uvele su ga tamošnje studentice još godine 1920.

Još iste godine osniva se u Brodu đačka hazena družina pod imenom „Olimpija“. Već nakon kratkog vremena uvidjele su članice ove družine, da samostalno ne mogu na tom polju raditi i napredovati, pa su odlučile pristupiti „Marsoniji“ kao sekcija.

Prvi javni nastup kao sekcija „Marsonije“ bio im je dne 7. IV. 1921. u Osijeku, gdje su protiv tamošnje dobre družine Makabia iznijele značajnu pobjedu od 6:5. Ovo je bila senzacija, jer je družina Makabia za ono vrijeme slovila kao najbolja hazenska družina. „Marsonija“ nastupila je na ovoj utakmici u slijedećoj postavi: Gošćak, Müller, Martinčević, Sušić, Bader, Biser, Bohunicki. Osječanima se naročito svidjela na desnom krilu Katica Bader, koja je predvela izvrsnu igru i polučila sve zgoditke za „Marsoniju“.

Nažalost ova se družina nije dugo održla, jer su sve navedene igračice bile učenice, pa je većina bilo iz kojeg razloga prestala igrati, pa je tako „Marsonija“ već godinu dana kasnije bila prisiljena, da svoju družinu iz temelja promjeni. Od spomenutih igračica ostala je jedina Katica Bader i tadašnji referent stajao je pred jednom nezgodnom situacijom, jer je morao



Hazena družina „Marsonije“
prvak Brodskog potsaveza J. S. Ž. S.-a 1934.

uvesti posvema nove igracice. Sakupljene su nove mlade članice i sekcija nije kroz više mjeseci javno nastupala, ali je za to vrijeme vrlo marljivo trenirala i spremala se za novi javni nastup. Nastupila je po prvi puta protiv domaće družine Makabia, koja je također već godinu dana postojala. Mlade igračice „Marsonije" dale su bolju igru od svojih protivnica, ali je rezultat glasio 1:1. Družina je nastupila u postavi: Mica Repić, Olčar, Velušček, Andričević, Zec, Alföldy, Bader. Igračice su nastavile marljivim vježbanjem i pokazale su jedan zavidan napredak, jer su sve kasnije utakmice odlučile u svoju korist.

Domaći Proleter pobjeđen je sa 12:1, Bosanac iz Bos. Šamca sa 9:3, Unitas u novoj Gradišci sa 16:1, pa jaka družina Sremac u Vukovaru sa 14:0.

Kako se vidi iz ovih rezultata, družina je bila vrlo dobra, a glavno joj je oružje bila navala na čelu sa Bosom Đurović, prijašnjom igračicom Jugoslavije iz Beograda. U obrani bile su vrlo dobre Mica Repić i Andričević.

Vjerojatno da bi hazena šport danas u Brodu imao mnogo veći broj igračica. da se je mogao održati, ali nažalost interes publike bio je premalen za ovaj lijepi ženski sport tako, da je ova sekcija u materijalnom pogledu bila pasivna, pa je klub bio prisiljen, da ju god. 1925. raspusti.

Nakon jedne duge stanke sve do godine 1932. nastao je ponovno u cijeloj provinciji, a naročito u samom Brodu, interes za hazena šport, pa su u Brodu osnovane tri hazena družine. „Marsonija", podučena lošim iskustvom ranijih godina, oklijevala je dulje vremena sa ponovnim osnutkom ove sekcije, no na molbu nekih ranijih igračica svoje nekadanje sekcije, te nekojih svojih simpatizerka, osnovana je ipak u mjesecu julu 1933. ova sekcija. Moramo ovdje da spomenemo, da je naročito nakon dolaska u Brod poznatog športskog radnika na polju hazena športa Bogdana Cuvaja interes za ovaj šport porasao, jer je njemu uspjelo, da dovede na gostovanja u Brod najbolje hazenske družine u našoj državi, koje su brodskoj publici pokazale zaista savršenu igru. Pristupom Bogdana Cuvaja u naš klub započela je ova sekcija sa vrlo intenzivnim radom, a dolaskom nekojih starijih igračica kao i dolaskom Zlate Cuvaj, sekcija je učinila rapidan korak napred, i već prve godine svojega bitisanja osvaja jesensko prvenstvo Broda i pokal Zagrebačkog hazena potsaveza. Svoju prvu kvalifikacionu utakmicu odigrala je družina sa renomiranim protivnikom u internacionalnom susretu sa SK Slavijom iz Praga. Ova prva utakmica, koja je kao noćna priredba odigrana pri električnom osvijetljenju, bila je za naše igračice vrlo poučna i dala im daljnji



Vlado Popović

II. tajnik „Marsonije“

poticaj za ozbiljan rad. Igra, koju su predvele Češkinje, bila je vanredna, pa su se i do tadanji skeptici toga športa uvjerili o njegovoj ljepoti i vrijednosti. Odličan stil, kojim su se Češkinje borile, elegancija njihovih kretnja, te dokazi velike spretnosti i odlučnosti osvojili su našu publiku tako, da od te utakmice može hazena šport u Brodu računati sa znatnim brojem svoje stalne publike. Kasnije su gostovale brojne družine među kojima i Beogradski SK, Ilirija iz Ljubljane, te državni prvak Concordia iz Zagreba.

U proljetnoj sezoni 1934. osvojila je družina „Marsonije" prvenstvo Broda bez i jednog poraza sa razmjerom goalova 26 : 2, a velikim pobjedama nad prvakom III. grupe SK Solvayem iz Lukavca kvalificirala se je naša družina za polufinalnu utakmicu za prvenstvo potsaveza.

Vidni uspjesi i lijepi rezultati, koje je družina „Marsonije" postigla u kratko vrijeme svojega opstojanja nisu ostali neopaženi i „Marsonija" je u aprilu dobila laskavi poziv da sudjeluje na hazenskom turniru, koji su priredili Jug. Savez za ženske športove i Zagr. hazena podsavez dne 29. IV. u Zagrebu. Na ovome turniru sudjelovale su još družine Concordie, Građanskoga i Sremca iz Zagreba. „Marsonija" se je mimo svih očekivanja pokazala kao jedna dobra i solidna družina i plasirala se je na ovome turniru na drugo mjesto, odmah iza državnog prvaka Concordie. Njena igra ostavila je najbolji utisak na zagrebačku športsku publiku, a ovaj uspjeh biti će družini još veći potstrek za daljnji rad.

Nakon ovih ponovnih i značajnih uspjeha članstvo kluba i brojni njegovi simpatizeri očekivali su s najvećim nadama i najljepšim željama tok daljnjeg prvenstva potsaveza, u kojem je eto „Marsonijina" družina, i ako tako mlada, zaigrala iznenada tako važnu ulogu. I zaista, premda vrlo smjele, obistinile su se nade „Marsonijinih" pristaša. „Marsonija" je u daljnjem prvenstvu porazila Vinkovačku Slogu sa 22 : 8 i 21 : 0, a u finalnim utakmicama na najveće iznenađenje i Novogradiški poznati i jaki „Borac".

Time je „Marsonija" osvojila najveći naslov u svom potsavezu već u prvoj godini svoga djelovanja, a ujedno se kao prvak potsaveza kvalificirala za utakmicu za državno prvenstvo. Tako je „Marsonija" stupila i formalno među najbolje i najjače hazena družine u državi te će imati prilike, da se u zajednici s njima bori za najčasniji naslov „prvaka države".



Momčad „Marsonije“
prvak Broda i VII. župe Z N. P.-a

Kuglanje

Nastojanja današnjega agilnog referenta kuglačke sekcije g. Vezmara osnovana je u našemu klubu kuglačka sekcija god. 1923. Ova sekcija je postepenim marljivim radom kroz sve ove godine vrlo lijepo napredovala kako u moralnom tako i materijalnom pogledu, te se može reći, da je ona bila uvijek jedna od najaktivnijih sekcija.

Još do nedavno kuglanje je bilo shvaćano samo kao zabava a ne kao šport, pa prema tome nije niti postojao kuglački savez, a klubovi u koliko su postojali bili su većinom tek uža društva posjetioca koje gostione, koja je posjedovala kuglanu. Premda je naša sekcija od samoga svojega početka bila osnovana i vođena na čisto športskoj bazi, nije sve do novijega vremena mogla naći kontakta sa ostalim kuglačkim družinama i to baš iz razloga kojeg smo naprijed naveli.

Ovaj šport počeo se je kod nas u Jugoslaviji tek nedavno orgaganizovati i u Zagrebu osnovan je Jugoslavenski kuglački savez. Time je naravno nastao jedan preokret i brojni kuglački klubovi počeli su se začlanjivati u savez, a ova grana športa dobila je konačno pravac kojim je već ranije trebala poći.

Kuglačka sekcija našega kluba počela je sa življom akcijom još godine 1932. priređujući brojna nagradna natjecanja kao i prijateljske utakmice sa drugim kuglačkim društvima u mjestu. Gotovo sve priredbe ove sekcije svršavale su se sa vrlo dobrim materijalnim uspjesima, a prijateljske utakmice završene su gotovo sve u korist naše sekcje.

Sekcija za sada još nije pristupila Jug. kuglačkom savezu iz čisto materijalnih razloga, (putovanja na prvenstvene utakmice izvan mjesta skopčana su sa velikim troškovima) ali će po svoj prilici još tokom ove godine istom pristupiti.

Momčad je u godinama 1932. 1933. odigrala slijedeće utakmice:

12.	VI.	1932	sa Jedinstvom	131 : 127
19.	VI.	„	„ „	168 : 140
2.	X.	„	„ Brodskim šp. klubom	171 : 136
30.	X.	„	„ „ „ „	178 : 133
25.	VIII.	„	„ Željezničarom	219 : 224
1.	IX.	„	„ „	213 : 198

Današnja uprava sekcije sastoji se od pročelnika Đure Vezmara, te odbornika Đure Markovca, L. Rota, D. Spracha, Mije i Dominika Bohunickoga.



Kuglačka sekcija „Marsonije“

Rad »Marsonije« na propagandi športa uopće

Popularizirati nogometni sport u provinciji zaista nije bio tako lagan posao i naši prvi osnivači imali su teške borbe, da jednoga po jednoga sugrađana predobiju da uopće posjeti jednu nogometnu utakmicu. Za ono vrijeme smatran je sport besposlicom i za jednoga iole odraslijega mladića, koji se je bavio sportom, bilo je teških kritika kod starijih sugrađana.

Ipak je prvim Marsonijašima dozvoljeno bilo od grada, da si stvore igralište na poljani „Vijuš", i na tome otvorenome prostoru odigrale su se prve nogometne utakmice u našem gradu.

Da se brodska publika nekako privuče i zainteresira za nogometni sport, pozvana je tada najbolja momčad u Hrvatskoj i Slavoniji „H.A.Š.K.," momčad akademičara iz Zagreba, koja zaista ima najvećih zasluga za popularizaciju nogometnog športa kod nas. Svakako je to gostovanje bilo atrakcija za Brod, pa je tako ipak uspjelo privući na tu utakmicu mali broj gledalaca od kojih je još manji broj bio onih, koji su uopće tu igru razumjeli.

„Marsonija" je, može se mirne duše reći, bila pionir Slavonskoga športa i ona se je eto preživljavajući razne peripetije, održala kroz četvrt vijeka. Ta nije danas teško osnivati i uzdržati klub, kada je razumjevanje za šport spram onoga ranijega napredovalo za 100%, već je to teško bilo onda, kada je svaki pojedinac imao velike neprilike radi športa i kod kuće i u školi i na namještenju, i kada se često nije smjelo reći, da se netko bavi športom.

U takvim eto prilikama, bolje reći neprilikama, marni Marsonijaši su danas skoro nerazumljivim shvaćanjem i trudom, stojstvenim samo onima, koji su znajući što je šport i iz prave ljubavi prema njemu, posvećivali svoje najbolje snage za nj, nizali svoje prve uspjehe i krčili put onoj brojnoj vojsci mladih športaša, koji danas bez ikakovih zapreka, štićeni od svojih foruma pa i samih vlasti, gaje šport i uživaju u radostima koje on donosi.

„Marsonija" je i poslije rata počela prva djelovanjem i sakupila oko sebe mlade ljude, uspjevši svojim radom i nastojanjem da ubrzo šport, a specijalno nogomet popularizira, pa se tako uskoro za njom osnivaju i druga

športska društva u našem gradu tako, da je Brod ubrzo postao jaki športski centar provincije zagrebačke, a zaslugom „Marsonije“ upravo vodeći provincijski športski grad. Ali „Marsonija“ nije posvetila pažnju samo nogometnom športu, već je fakat, da je ona pokušala gotovo sve važnije vrste športa da uvede, popularizira i održi u gradu Brodu.

Pokraj današnjih svojih sekcija hazenske, kuglačke, ping-pong i nogometne, imala je „Marsonija“ svojevremeno još i lako-atletsku, (osnovanu 1920), plivačku (osnovanu 1920), te boksačku (osnovana 1930), od kojih su neke imale i dobar tehnički uspjeh. U godini 1920. pokušalo se je uvesti čak i hockey na travi i te godine održana je već jedna propagandna utakmica. Marsonijaši su dakle pokazali razumjevanja i volje, a žrtvovali su i velike sume za propagandu mnogih grana športa, a što se one nisu održale, nije na njima krivnja. Krivo je tome nerazumjevanje športske publike, o čijoj potpori ovisi uvelike uspjeh svake grane športa. To je ujedno razlog, da se je kod nas nogometni šport rapidno razvio, a sve to zato, jer je naišao kod publike na najveći odaziv i potporu.

Pa i danas „Marsonija“ je spremna, da ne žaleći truda ni sretstava, poveća broj svojih sekcija, kadgod se zato pokažu pogodne okolnosti, nebi li šport u svom gradu podigla u svakom pogledu na visinu i ne bi li Brod bio provincijski centar i drugih športova osim nogometnog,

Tako i ove godine pokušat će „Marsonija“ obnoviti odnosno osnovati sekcije za laku atletiku, plivanje, veslanje i tenis.

Vidimo dakle, da je „Marsonija“, kako u vrijeme svoga osnutka prije rata, tako i poslije rata bila pionir športa ne samo u gradu Brodu, nego u cijeloj Slavoniji i kroz ona najteža vremena dugo godina jedini športski klub u svojoj bližoj okolini, koja je okolnost još otežavala njen rad i napredak. Pa kad je „Marsonija“ uz sve te zapreke, kako u svom početku, tako i poslije pokazala čvrstu volju i sposobnost da se održi, dapače već i onda postizavala zavidne usjehe, a da se o skorašnjim njenim uspjesima i ne govori, mora se danas, kada ona slavi rijetku slavu, četvrt vijeka svoga ispravnog i uspješnog športskog djelovanja, priznati njene i njenih mnogobrojnih članova i uglednih športskih radnika velike zasluge ne samo za šport i športski glas grada, čije ime ona ponosno do danas nosi, nego i za šport cijele zagrebačke provincije, u kojoj grad Brod slovi danas, kao jedan od vodećih športskih centara, baš najviše zaslugom „Marsonije“, koja mu je kroz cijeli četvrt vijeka svoga opstanka pronosila časno ime diljem domovine, braneći sa uspjehom svoje boje, a znajući, da je svaka njena pobjeda ujedno i pobjeda njenoga grada.

Pa zaista, njenom zaslugom, odjeknulo je mnogo puta ime grada Broda ponosno i slavodobitno kroz štampu cijele naše domovine, potvrđujući činjenicu, da šport u današnje vrijeme vrši i poseban upliv na odnos, prestiž i propagandu između pojedinih gradova.

Marsonijaši su toga bili svijesni, oni su na to bili ponosni, jer to im je i davalo poticaj za njihov uspješan rad, a na to trebaju da su ponosni i svi brođani.

Drugarski i društveni život u „Marsoniji"

Već smo naprijed spomenuli, da je drugarstvo u „Marsoniji bilo ono, što ju je rodilo, držalo i održalo baš u onim najtežim danima njenoga osnutka. U posebnom poglavlju ove knjige govorimo o tome, kakove su sve zapreke Marsonijaši imali prebroditi, dok su svoje društvo organizovali, publici ondašnoj šport kojim su se bavili učinili pristupačnim i voljenim i na taj način svome društvu osigurali glavni uslov opstanka. Tek tada, oslobođeni brige za opstanak, mogli su se posvetiti intezivnijem radu, od kojeg su mogli očekivati neke rezultate.

Jedna je stvar bila, u kojoj su mladi Marsonijaši od uvijek pa sve do danas nalazili potpore, potstreka i snage za rad, a to je drugarstvo među članovima kluba, odnosno bolje rekući igračima, jer su ondašnji igrači, kojih je doduše bilo veoma mnogo, bili skoro jedini članovi kluba. „Jedan za sve, svi za jednoga", bilo je geslo Marsonijaša. Drugovi, iskreni i pravi prijatelji u privatnom životu, a isto tako i u radu oko napretka svog voljenog kluba, crpili su oni snagu i volju za rad, koji je u ono za šport teško vrijeme iziskivao velike napore, jedan od drugoga i svi zajedno međusobno. Drugim riječima, „Marsonija" je nikla i održala se kao čedo kruga uzor-prijatelja, uglednih brodskih građana i samo zato je uhvatila čvrst korjen.

Taj krug iskrenih prijatelja Marsonijaša povećao se je vremenom, ali tako, da je svaki novi Marsonijaš bio uvjeren, da ga veže ne sa ostalim samo pripadnost istom klubu, nego k tome i iskreno prijateljstvo, te zajednički osjećaj odanosti prema istom klubu, u kojem su svi gledali svoje mezimče.

U ono vrijeme kad se je na športaše gledalo kao na bijele vrane, bilo je glavno oružje Marsonijaša to drugarstvo, odnosno saosjećanje, da su jedno i da imaju jedan zajednički cilj: podići svoj voljeni klub i udariti temelje daljnjemu napretku.

Pa i kasnije, kada su prve i najveće poteškoće bile prebrođene, Marsonijaši svijesni, da ih je samo to drugarstvo održalo i pomoglo u najtežim časovima, znali su da ga cijene i njeguju i dalje kao zalog dobre i bolje budućnosti. Imajući to u vidu, „Marsonija" je uvijek nastojala širiti među svojim članovima društvenost i osjećaj privrženosti jednoga prema drugome, a

time i osjećaj svih zajedno prema klubu. U tom se je već u samom početku uspjelo. Svaki član je osjećao, da je on jedan dio kluba, jedan stup njegov, i zato je s najvećim veseljem radio na njenom boljitku, ne tražeći za taj rad nikakove druge nagrade osim one svakog pravog športaša, a to je sreća i neizrecivi osjećaj radosti nad uspjehom svog društva, koji je osjećaj onima, koji se športom ne bave posve nepoznat, i radi čega oni često smatraju športtaše nekim budalama.

U tu svrhu imala je „Marsonija" od svog početka svoje prostorije, u kojima je bilo žarište društvenosti njenih članova, a u kojima su se skupljale snage, stvarali planovi, ronile suze ili slavile pobjede njenih boja, te u kojima su uvijek veseli vedri Marsonijaši provodili najljepše časove svoje mladosti.

Prvo sastajalište Marsonijaša bilo je u nekadašnjoj „Narodnoj gostioni" u Širokoj ulici i to dugo godina, a nakon toga u „Centralu", te napokon u „Kasini", gdje svaki Marsonijaš nađe zabave i pravih prijatelja, a gdje se Marsonijaši dogovaraju i o planovima za budućnost.

U tom nastojanju, a da uvede društvenost i između uvelike poraslog broja podupirajućeg članstva, počela je „Marsonija" već odavno priređivati i po više puta godišnje manje i veće zabave, koje su uvijek unazad desetak godina slovile kao najelitnije i najbolje priređene u Brodu. Svaka taka zabava bila je revija najboljeg brodskog društva, koje je svojim odazivom uvijek pokazivalo, koliko je „Marsonija" voljena u Brodu i koliko se cijene od brođana njeni uspjesi. U posljednih godinu dana ta društvenost u „Marsonjji" uhvatila je velike razmjere. Pošlo se je, naime, i dalje, da se priređuju klupske veselice za sve članove, pozabavi i međusobno upozna njeno brojno članstvo, a pri tome su marljivi Marsonijaši uvijek znali da sve prisutne pozabave kakovim ukusnim iznenađenjem. Takove veselice su održavane preko zimske sezone svake nedelje, svaka sa velikim odazivom i moralnim uspjehom, a to je priređivaćima i bila glavna svrha. Tako je postignuto to, da je „Marsonija" danas za pravo jedna velika familija. Ta gdjegod se sastanu dva Marsonijaša, već se u tili čas nađe još nekoliko njih i već počinje ili kakav dogovor o radu u klubu ili opet bezbrižna i vesela pjesma. Danas već brođani znadu, gdje je kakovo veselo društvo i gdje se pjeva, to su sigurno „Marsonijaši". U klubu i van njega Marsonijaši su kako prije tako i danas doprinjeli svoj obol društvenosti u Brodu, koji je na daleko poznat kao veseli i društveni provincijski grad.

Rekli, smo, da „Marsonija" živi danas kao jedna brojna i složna familija, ali uvijek se zna, premda su svi jednako tretirani, tko je mlađi a tko

je stariji. Stariji su, a pogotovo vodstvo, od uvijek a naročito danas, kad ono leži u rukama sve samih starih,iskusnih i uglednih športaša i brodskih građana, uvijek bili s poštovanjem susretani od mlađih, koji ne samo da su ove slušali zbog klupske discipline, nego i zato, što su znali, da su im dužni odavati neku pažnju, što oni vode brigu i staraju se oko kluba, koji svi oni toliko vole. Taj fakat je nešto najljepše u „Marsoniji", te stoga toliki česti incidenti u drugim klubovima između funkcionara i izvršujućih članova, su u „Marsoniji" nepoznati ili posve osamljeni. Vodstvo tu pažnju svojim radom i postupkom i zaslužuje, i budno bdije nad održanjem discipline u klubu. Ako se je po nekad i našao neki prekršaj te discipline, taj je bio najstrože kažnjen, jer se samo na taj način može spriječiti, da jedan klub ne postane utočište kojekakovih tipova, koji sa športom nemaju ništa zajedničkog, a što bi vrlo lako bilo moguće obzirom na činjenicu, da je šport otvoren svima. S druge strane, nije se nikad u klubu gledalo na društvene klase, već se je isto tako dobrim Marsonijašem smatrao onaj radnik kao i onaj činovnik, dapače, svi su se međusobno voljeli i u privatnom životu kao i u klubu.

Još je nešto što resi Marsoniju kao društvo, a to je, gajenje i održavanje uspomene na pokojne Marsonijaše koji su za svoga života bili kako dobri drugovi tako i marljivi radnici oko napretka „Marsonije". Zato nije ni malo rijedak slučaj, da se među članovima sa žaljenjem i nekim poštovanjem spomenu zasluge i vrline pokojnih Zeca, Lasića ili ostalih pokojnih Marsonijaša, koji se mlađima uvijek stavljaju za uzor.

Napokon još na ovom mjestu moramo istaknuti jedno. U „Marsoniji" je od prvih početaka pa sve do danas isključena svaka politika, pa klub isključivo počiva na športskim temeljima. U klubu su uvijek sve simpatije pojedinih članova za bilo koju stranku isčezavale, jer strast politiziranja i stranačke razmirice mogu za svako športsko društvo biti samo od štete. Zato se u „Marsoniji" nije nikada pitalo niti za vjeru a niti za političku pripadnost, tu su uvijek bili svi jednaki, Marsonijaši i športaši.

Samo tako mogao se je klub posvetiti čisto športskom radu, a imajući samo taj jedan cilj, skoncentrisati u tom pravcu sve svoje snage, i postići uspjehe kakove je postigao.

Naši pokojnici

Ne bi ova naša knjiga bila potpuna, da se na koncu ne sjetimo s najvećim pietetom svih onih pokojnih vrlih Marsonijaša, koji su bilo kao klupski funkcionari za zelenim stolom ili kao igrači na zelenom polju dali svoje najbolje snage za „Marsoniju" i njezin procvat i napredak, i kojima „Marsonija" može zahvaliti da je u prošlosti bila ono, što danas s ponosom može metnuti u svoje anale.

Kada se je poslije svjetskog rata „Marsonija" našla opet na okupu, već su tu manjkali mnogi njeni stariji članovi, koji su pogubili svoje mlade živote u ratu. Bili su to: ***Štancl, E. Weiss, Matija Šarac i Dušan Korač.***

Tokom daljnih godina izgubila je „Marsonija" ove svoje članove:

Rikard Kopp. Popularni Rišo bio je već odmah poslije rata jedan od najboljih igrača „Marsonije". Igrao je ponajviše backa, a znao je katkada s uspjehom zaigrati i u navali. Odlikovao se je oštrim startom i silnim odbojnim udarcem, te je bio stup „Marsonijine" obrane. Bio je vrlo dobar Marsonijaš i iskren drug. Njegova smrt, koja ga je zadesila 1922. godine, teško se je dojmila svih Marsonijaša i njegovih klupskih prijatelja.

Mihajlo Prica bio je aktivni poručnik. Kad je sa službom došao u Brod, odmah je pristupio Marsoniji i u njoj si brzo našao pravih i iskrenih prijatelja, koji su ga nadasve volili zbog njegove blage i vesele naravi. Igrao je desnog backa i bio je partner pokojnog Koppa, Poslije par godina otišao je po službi iz Broda, a godine 1924. poginuo je tragičnom smrću.

Jurišić Ivan bio je od onih rijetkih „Marsonijinih" juniora koji je unatoč svojih 15—16 godina mogao da s uspjehom brani boje „Marsonije" i u I. momčadi. Polagale su se stoga u njega najljepše nade, ali ga je u cvijetu mladosti u njegovoj 17-toj godini života pokosila nemila smrt. S njime je izgubila „Marsonija" jednog svog rijetko talentiranog igrača, koji bi sigurno još godinama mogao biti jedan od njenih ponajboljih boraca. Umro je on naglo godine 1926. Igrao je lijevog halfa.

Stevo Sprach bio je također jedan od mlađih igrača, od kojeg se je tek moglo nešto nadati. Igrao je na raznim mjestima tako n. pr. golmana, halfa, pa dapače gdjekada i u navali. Umro je godine 1927.

Stjepan Zec. Tko se ne sjeća dobrodušnog i simpatičnog „Kirdana?“ Kad je on godine 1929. zaklopio svoje oči, mnogom su se Marsonijašu i njegovom dobrom drugu, a tih je „Kirdan“ imao mnogo, suzama orosile oči. Bio je to zaista jedan uzor klubaš, koji je u pravom smislu riječi živio za svoj klub. On je bio jedan od najstarijih igrača „Marsonije“, koji je s uspjehom igrao za svoj klub kroz cijeli niz godina. Bio je on uvijek jedan od najboljih, a odlikovao se je sigurnošću, borbenošću i rutinom. Igrao lijevog halfa.

Maks Sessler bio je jedan od najuglednijih športskih radnika, što ih je Brod imao. Bio je najprije član „Marsonije“, poslije brodskog Makabia i Hakoaha, a kada se je ovaj fuzionirao sa „Marsonijom“, opet je snjime pristupio „Marsoniji“. Za njegove zasluge za klub i brodski šport izabran je za doživotnog začasnog pretsjednika. Umro je godine 1929.

Zoltan Herz. Iste godine, koja je bila nekako kobna po „Marsoniju“, zadesio ju je veliki gubitak nenadanom smrću njenog pokrovitelja direktora Herza. Ostavio ju je nenadano baš u naponu njene snage, slaveći još par dana prije svoje smrti njene velike uspjehe. Pokojni dir. Herz bio je čovjek od kojeg bi „Marsonija“ i uopće brodski šport imala neprocjenjive koristi. U najboljim godinama, u naponu svoje muževne snage, ostavio je on svoj klub, koji ga je i te kako trebao, poginuvši tragičnom smrću prigodom jedne automobilske nesreće u Brodskom Brdu.

Lasić Josip bio je jedan od najboljih Marsonijaša, što ih je „Marsonija“ imala. Još vrlo mlad počeo je on igrati u juniorima „Marsonije“, ali nije pokazivao nikakovog talenta. Nesalomiva volja, kojom je on ustrajao u treningu i ambicija da nešto postigne, za čim je kao veliki klubaš težio, da naime i on uzmogne jednog dana obući mili mu dres „Marsonije“ i sa ostalim drugovima braniti časno njene boje, uzrokom su, da je i ako vrlo teško te nakon dugog vremena postao od njega vrlo dobar igrač, dapače jedan od najboljih što ih je „Marsonija“ imala. I tako se je njegova vruća želja ispunila. No kad je u naponu svoje snage osjetio, da mu se valja rastati sa onim, što mu je bilo najmilije u životu, sa „Marsonijom“ i svojim klupskim drugovima, s kojima je proživio najljepše časove svoga mladog života, nije mu to išlo nikako iz glave. I umro je, a zadnja mu je riječ bila „Marsonija“. Bio je

to dečko, kakvog „Marsonija“ neće skoro imati u svojim redovima. Umro je godine 1931.

Rudolf Škrinjar. I to je bio jedan od mlađih igrača, koji je tek počeo da koristi svom klubu, ali ga je smrt pokosila u njegovoj ranoj mladosti. Igrao je u rezervi centera i obećavao mnogo. Umro je godine 1932.

S bolom u duši sjeća se „Marsonija“ svojih pokojnih članova, prijatelja i drugova. Bili su to sva sami uzor klubaši i iskreni prijatelji, na koje je među Marsonijašima ostala samo najljepša uspomena. Čineći svoju dužnost te oživljujući i ovom zgodom te drage uspomene na naše mile pokojnike, kličemo sa osjećajem najdubljeg pieteta:

Slava im!

MANUFAKTURNA, KRATKA, PLETENA GALANTERIJSKA ROBA UZ NAJJEFTINIJE CIJENE KOD:

OSIAS H. GOTTESMANN
SL. BROD, STARČEVIĆEVA 16.

Športaši gurmani!

U svako doba sva gurmanska jela kao i odlična vina daje jeftino

PERO JELIĆ - ĆEVABDŽIJA
Starčevićeva 19

FOTO ATELJE
M. JURATOVIĆ
Sl. Brod, Jelačićev trg 1
Izraduje jeftino sve veličine fotografija.

ALOJZ BOGNAR
URAR
Preuzima ove u tu struku spadajuće poslove
SL. BROD, Starčevića 14



NOGOMETNE LOPTE, DRESOVE, HLAČICE, KOPAČKE KUPUJETE NAJBOLJE KOD

I. JUGOSLAVENSKE INDUSTRIJE ŠPORTSKIH POTREPŠTINA

KR. DVORSKI DOBAVLJAČ

M. Drucker

ZAGREB, Ilica br. 39

FILIJALA: BEOGRADSKA SPORTSKA RADNJA, BEOGRAD
KNEZ MIHAJLOVA 35. ---- PASAŽ AKADEMIJE NAUKA.

SVOJE NAJBOLJE PEKARSKE PROIZVODE PREPORUČA

STEVO OREŠKOVIĆ
VLASNIK PRVE BRODSKE PARNE PEKARE

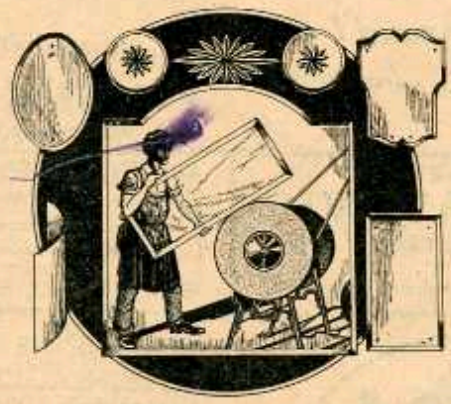
Milan Petrovački i sin Slav. Brod

VLASNIK VLADIMIR M. PETROVAČKI

Osnovano godine 1893

AUTOMATSKA BRUSIONA STAKLA

PROIZVODNJA OGLEDALA KEM. ECOVANJE STAKLA



SKLADIŠTE PLOČNOG STAKLA

OSTAKLENJE GRADJEVINA. OBNOVA OGLEDALA ITD.

ĐURO VEZMAR

SLAV. BROD

TRGOVINA KOŽA I POSTOLARSKIH POTREPŠTINA

POMODNA TRGOVINA

TOMLJANOVIĆ ANTE

SLAV. BROD Starčevićeva 10.

MIJO BOHUNICKI

SLAV. BROD

KRALJA ALEKSANDRA ULICA

Trgovina i radiona cipela
Izrada svih vrsti obuće

POVLAŠTENA KNJIŽARA I PAPIRNICA KAPON, SLAV. BROD, Jelačićev trg broj 30

KAPON

preporučuje najbogatiji izbor knjiga, pisaćeg pribora, listovnog papira, fotografskih aparata i potrepština, glazbala, žica i pribora, gramofonskih aparata i ploča, **naliv pera** (Pelikan, Penkala i svih svjetskih maraka), kožnatih torbi za spise, lisnica, novčarki itd.

NAJSOLIDNIJE CIJENE!

PHILIPS

NAJBOLJI **PHILIPSOVI** APARATI NA **DUGOROČNU** OTPLATU

»PHILIPS« SALON – GRINBERGER SL. BROD



Jeftina i ukusna izradba svakovrsnih tiskanica za trgovačka i industrijalna poduzeća, društva, urede i privatne svrhe.

NAJBOLJE

električne instalacije. Najbolji pribor za nogometne klubove. Najbolji „Super“ radio-aparati. Najbolje dvokolice i dijelovi. Najbolje, jer su cijene i podvorba bezkonkurentne i to samo kod:

Braća Šupper i Pfeffer
---- SLAV. BROD ----
Kr. Aleksandra ul. br. 5

ŠPORTAŠI!
Kupujte pisaći i pušaći pribor kao i sve novine samo kod:
Danka Barbića

Veliki izbor filmova, ploča i fotopapira

Mr. JUŠIĆ RUDOLF
Ljekarna Sv. Trojstvu

Veliki izbor **muškog rublja** kao i kratke robe možete uvjek naći u solidnoj trgovini

„Braća Leskovac“
kod 100 000 košulja
- SLAV. BROD -
Kralja Aleksandra ul.

Špecerai i delikatese

C. Benčevića
sinovi d. d.

Slavonski Brod
Telefon 99.

DRAGUTIN ŠVENDEMAN
SLAV. BROD
JELAČIĆEV TRG 24 — Utemeljeno 1892. godine —
Odlikovan sa 2 zlatne kolajne i jednom Grand Prix

Najveće skladište
dragulja, srebrene i kina srebrene robe, satova svih sustava u svim kovinama i formama te optičke robe.

Kupujem i zamjenjujem zlato i srebro za novu robu

Primam sve popravke i gravure

JOSIP DABČEVIĆ SLAV. BROD

DIPLOMIRANI KROJAČKI MODNI SALON
KRALJA ALEKSANDRA UL. 15

IZRAĐUJE SVE VRSTI ODJEĆE ZA GOSPODU I DAME (MANTLE I KOSTIME) PO NAJNOVIJEM KROJU I MODI.

ZA SOLIDNU I PRVORAZREDNU POSLUGU JAMČIM SVOJIM 15-GODIŠNJIM RADOM U STRUCI.

DRŽIM UVJEK SVE VRSTI ŽURNALA, NAROČITO ENGLESKIH I FRANCUSKIH KAO I SVE OSTALE NOVOSTI ZA ODIJEVANJE.

- PREPORUČA SE JOSIP DABČEVIĆ -

SVILA, ŠTOFOVI, PLATNA, u svim širinama i svu ostalu manufakturnu robu u najvećem izboru i najjeftinijim cijenama u manufakturnoj trgovini:

STJEPAN TOMAŠIĆ

SL. BROD, Jelačićev trg 5.

Uvijek dobro posluženi

SA NOVOM I MODERNOM ROBOM A UZ NAJJEFTINIJE CIJENE SAMO U TRGOVINI

Engleski Magazin

SLAV. BROD

Za prvorazrednu izradbu svih vrsta fotografija preporuča se cijenjenim mušterijama.

FOTO ATELIER HECHT
SLAV. BROD — STARČEVIĆEVA UL. 4.

L. A. KOČO

SL. BROD — MESIĆEVA UL. BR. 2

Izrađuje cipele po najnovijim žurnalima i od najboljeg materijala uz solidne cijene.

LANENA ROBA
JOS. JIRSA
IMPORTIRANE TKANINE

SAVO BERIĆ
TRGOVINA ŽELJEZA, BOJA I ŠPECERAJA
SLAV. BROD

ODIJELA, ŠEŠIRA, MUŠKOG RUBLJA, ŠTOFA SA PRIBOROM ZA ODIJELA — VAZDA DOBRO SORTIRANO I SOLIDNE CIJENE KOD
MEDIĆ I ŽMIRIĆ
SLAV. BROD

UGODNA I LIJEPA JE SAMO
Astra
cipela

Radionica ručnih torbica i ostalih kožnatih proizvoda
MATO POSPIŠIL
SLAV. BROD
MESIĆEVA ULICA BR. 2

MUŠKA I ŽENSKA TKANINA KOD
Adolf Kisić i sin
SLAV. BRO D
JELAČIĆEV TR G